

Zuyd Hogeschool

Beoordelingstraject experiment leeruitkomsten

Bachelor Social Work - deeltijd

Bachelor Verpleegkunde - deeltijd

Bachelor Engineering - deeltijd

Bachelor Business Studies - deeltijd

Samenvatting

In mei 2019 zijn de bestaande flexibele deeltijd bacheloropleidingen Business Studies, Engineering, Social Work en Verpleegkunde van Zuyd Hogeschool bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het panel heeft de kwaliteit van de opleidingen beoordeeld. Het panel heeft er vertrouwen in dat de opleidingen Business Studies, Engineering en Verpleegkunde in samenwerking met het werkveld studenten weten op te leiden die voldoen aan de eindkwalificaties. De opleiding Social Work voldoet volgens het panel aan de basiskwaliteit op standaard 1, 3 en 4. Met betrekking tot standaard 2 meent het panel dat de opleiding Social Work momenteel nog niet aan de basiskwaliteit voldoet, maar het gewenste niveau binnen beperkte tijd kan behalen door het reeds ingezette transitietraject te voltooien.

Het panel beoordeelt de opleiding Business Studies **positief**.

Het panel beoordeelt de opleiding Engineering **positief**.

Het panel beoordeelt de opleiding Social Work **positief onder voorwaarden**.

Het panel beoordeelt de opleiding Verpleegkunde **positief**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoordeelde opleidingen voldoen allen aan de eisen van standaard 1.

De visie van Zuyd Hogeschool op flexibilisering is duidelijk vertaald in de onderwijskundige concepten van de vier opleidingen. De deeltijdopleidingen Business Studies, Engineering, Social Work en Verpleegkunde hebben de beoogde leerresultaten geoperationaliseerd in heldere leeruitkomsten. Het niveau en de oriëntatie van de beoogde leerresultaten en leeruitkomsten van de vier opleidingen voldoen aan de eisen vanuit het werkveld en aan relevante nationale en internationale eisen.

De vier opleidingen hebben de leeruitkomsten logisch afgeleid van de beoogde leerresultaten. De leeruitkomsten zijn concreet, in voldoende mate leerwegaafhankelijk, duurzaam en herkenbaar voor het werkveld. De gekozen leeruitkomsten stellen studenten in staat om leerwegaafhankelijk een eigen leerroute te bepalen en bieden heldere kaders voor de beoordeling van leerwegaafhankelijke toetsing. De eenheden van de leeruitkomsten (15 tot 30 EC) zijn passend voor flexibele opleidingen.

De leeruitkomsten van de verschillende opleidingen zijn nog niet volledig uitgekristalliseerd en kunnen in de komende jaren nog verder ontwikkeld worden. Dit past bij opleidingen die nog aan het begin staan van de flexibilisering van hun onderwijs. De opleidingen kunnen hierin ook van elkaar leren. De opleiding Engineering heeft het werkveld bijvoorbeeld op een zeer goede manier betrokken bij het ontwikkelen van de leeruitkomsten.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleidingen Business Studies, Engineering en Verpleegkunde voldoen aan de eisen van standaard 2. De opleiding Social Work voldoet ten dele aan de eisen van standaard 2.

De vier opleidingen zijn voortvarend gestart met het uitrollen van het flexibele onderwijsconcept, maar zoeken nog naar hoe zij het onderwijs het beste kunnen laten aansluiten op de behoeften van studenten en het werkveld. De digitale leeromgeving Moodle heeft sterk bijgedragen aan het

uitwerken van het concept van blended learning en biedt mogelijkheden om het onderwijs in de nabije toekomst nog verder te flexibiliseren. De opleiding Verpleegkunde laat goed zien dat deze digitale leeromgeving als ruggengraat van het flexibele onderwijs kan functioneren, waardoor het onderwijs sterk tijd- en plaatsafhankelijk is geworden. De opleidingen Business Studies en Engineering kunnen de blend van werkplekleren, modulair leren en zelfstudie nog verder optimaliseren.

De intake en het begeleidingstraject zijn bij alle opleidingen goed opgezet. Studenten worden door hun studie heen begeleid door een persoonlijke coach. Dit coachingstraject is één van de sterkste punten van de flexibele opleidingen van Zuyd Hogeschool. Een andere best practice is het dashboard van de opleiding Business Studies waarmee studenten eigen regie kunnen voeren over hun studievoortgang. De intakeprocedure zou nog verder verbeterd kunnen worden door de werkgever of stagebegeleider te betrekken bij de onderwijsovereenkomst bij de start van de studie. De opleiding Engineering doet dit al op een goede manier, door de intake in de eigen werkomgeving te laten plaatsvinden. Daarnaast kunnen de opleidingen de rol en eigen verantwoordelijkheid van studenten bij het opstellen van de persoonlijke leerroute nog explicieter benoemen.

De docenten van de vier opleidingen zijn deskundig en goed benaderbaar voor studenten. Op instellingsniveau is veel geïnvesteerd in de scholing van docenten en assessoren en er wordt gericht gestuurd op het delen van kennis en ervaringen in opleidingsoverstijgende werkgroepen. Het werkveld wordt daarnaast door de opleidingen goed betrokken bij de inrichting van het onderwijs. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de uitwerking van het concept werken-leren bij de opleiding Engineering en de workshops voor werkbegeleiders bij Verpleegkunde.

De onderwijsprogramma's van Business Studies, Engineering en Verpleegkunde tonen inhoudelijk gedegen opleidingen en het geheel aan onderwijsactiviteiten sluit goed aan op de leeruitkomsten. De opleidingen hebben naast het leggen van een stevige kennisbasis over het algemeen ook voldoende aandacht voor het vaardighedenonderwijs. Een goed voorbeeld hiervan is de leren-leren-lijn van de opleiding Business Studies. De opleiding Verpleegkunde zou nog wat meer aandacht kunnen besteden aan rapportagevaardigheden en klinische vaardigheden, met name met oog op de aansluiting van studenten zonder BIG-registratie. Bij de opleiding Engineering kan de balans tussen technische diepgang en bedrijfskundige vaardigheden nog meer afgestemd worden op de behoeften van studenten en het werkveld.

In de opstartfase van de flexibele opleidingen is veel geïnvesteerd in de inrichting en vormgeving van het flexibele onderwijsmodel. In de tweede fase van de ontwikkeling van de opleidingen zou het passend zijn om te investeren in de verbinding van het onderwijs met de lectoraten, en om de rol van internationalisering in het onderwijs uit te werken.

De opleiding Social Work is midden in een transitie van het onderwijsprogramma. Op het moment van visiteren was het nieuwe onderwijsaanbod nog niet volledig uitgewerkt. Het panel heeft daarom op dit punt moeten vaststellen dat de opleiding ten dele voldoet aan de eisen op standaard 2. Het panel heeft uitvoerig met de opleiding gesproken over de maatregelen die nodig zijn om het programma en de onderwijsleeromgeving te verbeteren en is ervan overtuigd dat de opleiding de goede weg ingeslagen is met het reeds gestarte transitieprogramma. De opleiding werkt aan de uitvoering van een helder verbeterplan en er zijn middelen vrijgemaakt om dit

binnen afzienbare tijd afgerond te hebben. De opleiding heeft een sterk verbetervermogen laten zien, maar de verbeteringen zijn nog niet volledig afgerond. Het volledig uitvoeren en monitoren van het transitieprogramma binnen een periode van maximaal twee jaar, is volgens het panel nodig om aan alle eisen op standaard 2 te kunnen voldoen.

Standaard 3: Toetsing

De beoordeelde opleidingen voldoen allen aan de eisen van standaard 3.

De opleidingen maken gebruik van een portfolio-assessment in combinatie met criteriumgerichte interviews. Deze toetsvorm bevordert het leerwegaafhankelijk toetsen en beoordelen. Het portfolio-assessment geeft studenten de mogelijkheid om eerder behaalde kwalificaties aan te tonen en in te zetten om leeruitkomsten te behalen. Het panel heeft mooie voorbeelden van portfolio's van studenten gezien, waaruit duidelijk blijkt dat studenten in de praktijk over de getoetste leeruitkomsten beschikken. Bij de opleiding Social Work hebben nog relatief weinig studenten geprobeerd om leeruitkomsten aan te tonen. De opleiding probeert dit te stimuleren via het leren-leren-traject, waarin meer tijd ingeruimd is om studenten voor te bereiden op de benodigde kwaliteit van de bewijslast om leeruitkomsten aan te tonen.

De borging van de toetskwaliteit is op orde. De examencommissies van de verschillende deeltijdopleidingen vervullen op adequate wijze hun rol en hebben onderling goed overleg. Er wordt gebruik gemaakt van diverse instrumenten om de toetskwaliteit te borgen, zoals de structurele inzet van twee assessoren per toets en het gebruik van rubrics bij de beoordelingen. In de praktijk zijn er verschillen zichtbaar tussen assessoren in de interpretatie van de rubrics. Het periodiek organiseren van kalibratiesessies zou interpretatieverschillen tussen assessoren kunnen minimaliseren. De rubrics van alle opleidingen kunnen specifiekere geformuleerd worden om mogelijke beoordelingsverschillen te minimaliseren. De schriftelijke feedback die studenten op hun werk ontvangen kan daarnaast uitgebreider en specifiekere geformuleerd worden door de assessoren.

De vier flexibele deeltijdopleidingen hebben veel aandacht voor de scholing van assessoren. Vrijwel alle assessoren van de opleidingen hebben deelgenomen aan een speciale training voor assessoren, die georganiseerd is op hogeschoolniveau. Ook maken de opleidingen goed gebruik van assessoren vanuit het werkveld. Vooral de opleidingen Social Work en Verpleegkunde doen dit consequent en op een uitstekende manier.

Bij alle vier opleidingen staan de leeruitkomsten centraal in de toetsing. De wijze van toetsing sluit aan op het onderwijs, de vormgeving en principes die daarin leidend zijn. De geconstateerde verbeterpunten passen bij de ontwikkelingsfase van de opleidingen.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De beoordeelde opleidingen voldoen allen aan de eisen van standaard 4.

De vier opleidingen tonen met de onderwijsprogramma's en de bijpassende toetsing aan dat studenten de beoogde leerresultaten behalen. De toetsen en eindwerken dragen aantoonbaar bij aan het behalen van de leeruitkomsten. De afstudeertrajecten komen qua opzet en toetscriteria voor een groot deel overeen met de afstudeertrajecten van de verwante voltijdopleidingen. Dat geeft aan dat hetzelfde eindniveau wordt nagestreefd.

De afstudeerproducten van de opleiding Verpleegkunde laten zien dat studenten van deze opleiding aantonen dat zij de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. Ten tijde van de visitatie waren er nog geen afstudeerwerken beschikbaar van studenten van de opleidingen Business Studies, Engineering en Social Work. De tussenproducten van studenten van deze drie opleidingen zijn van goed niveau en sluiten aan bij de gerelateerde leeruitkomsten. Dit geeft het panel vertrouwen dat het eindniveau van de studenten van deze opleidingen voldoende zal zijn en de beoogde leerresultaten zullen worden gerealiseerd.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	9
Schets van de opleiding	14
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	17
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	30
Standaard 3 Toetsing	50
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	60
Eindoordeel over de opleiding	65
Aanbevelingen	67
Bijlagen	70
Bijlage 1 Bezoekprogramma	71
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	73

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van vier deeltijd hbo-bacheloropleidingen van Zuyd Hogeschool die deelnemen aan het Experiment Leeruitkomsten. Het betreft de bacheloropleidingen:

- Business Studies (deeltijd)
- Engineering (deeltijd)
- Social Work (deeltijd)
- Verpleegkunde (deeltijd)

Het visitatiepanel dat de beoordeling heeft uitgevoerd, is samengesteld door NQA, in opdracht van Zuyd Hogeschool en in overleg met de opleidingen. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* (NVAO, september 2018), het Protocol *Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten* (NVAO, april 2019) en de *Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling* van NQA.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 15 en 16 mei 2019.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. ing. A.H. Oosterloo (voorzitter, domeindeskundige Social Work)
De heer drs. ing. G.H. Aversch (domeindeskundige Engineering)
Mevrouw J.J. Berendsen-De Kruijf MBA (domeindeskundige Business Studies)
Mevrouw P.P.G.L. Smeenk (domeindeskundige Verpleegkunde)
Mevrouw A.J. Timmermans-Den Dekker (studentlid)

Het panel is verder uitgebreid met een viertal vakreferenten:

- Business Studies: de heer E.J. De Seranno MBA
- Engineering: de heer J.A.L.M. van Erp
- Social Work: mevrouw W.E. de Boer
- Verpleegkunde: mevrouw J.K.F. Kloek BA MEd

De heer P. van Achteren LLB en de heer J. van den Heuvel hebben de visitatie als auditors begeleid, waarbij de heer Van Achteren optrad als lead-auditor van het panel.

Visitatieproces

Zuyd Hogeschool heeft de vier deeltijdopleidingen de afgelopen jaren doorontwikkeld vanuit een gedeelde visie op flexibilisering en met gezamenlijke uitgangspunten. Vanuit deze achtergrond zijn de vier opleidingen gezamenlijk gevisiteerd in het kader van de beoordeling bestaande Experimenten Leeruitkomsten. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest in Utrecht. De panelleden zijn geïnstrueerd over de werkwijze via de NQA-handleiding en het NVAO-kader. Vervolgens heeft het panel de aanpak, rolverdeling en werkwijze voor het visitatiebezoek besproken. In het vooroverleg zijn op basis van het Zelfevaluatie-rapport (ZER) de voorlopige bevindingen door het gehele panel besproken, zowel wat betreft generieke

uitgangspunten en werkwijzen van Zuyd Hogeschool, als voor specifieke zaken binnen de afzonderlijke opleidingen. Ook zijn de meningen over de geselecteerde eindwerken en/of tussenproducten gedeeld. Informatie uit het vooroverleg is uitgewerkt naar een agenda met vraagpunten voor de bezoekdagen.

De generieke documentatie over instellingsbrede zaken is door alle leden van het visitatiepanel bestudeerd. Alle opleidingsspecifieke documentatie is door het domeindeskundige panellid, de vakreferent en één van de andere panelleden bestudeerd. Het gaat hierbij voornamelijk om beschrijvingen van de inhoud van de opleiding, toetsmateriaal en eindwerken. Zowel in het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend met alle panelleden gedeeld.

Tijdens het bezoek heeft het panel gesproken met diverse groepen (zie bijlage 1) en ter inzage gelegd materiaal bestudeerd. Dit betrof onder andere onderwijs- en toetsmateriaal, de online leeromgeving en notulen van verschillende commissies, waaronder de examen-, de opleidings- en de werkveldcommissies. Generieke visies en processen (zoals de visie op flexibel leren en toetsen en de intakeprocedure) zijn door het gehele panel bestudeerd en beoordeeld. Bij opleidingsspecifieke zaken (zoals de positionering van de afzonderlijke opleidingen, de inrichting van het onderwijs en de toetsing van het eindniveau) hebben de specifieke domeindeskundigen het voortouw genomen bij de materiaalbestudering en gespreksvoering. Het visitatiepanel is in gezamenlijkheid tot de uiteindelijke oordelen over de vier opleidingen gekomen. In de afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel de voorlopige eendoordelen en belangrijkste bevindingen meegedeeld aan de opleidingen.

Na het visitatiebezoek heeft de secretaris op basis van alle informatie en de meningen van de panelleden een conceptrapportage opgesteld. Deze is vervolgens voorgelegd aan alle panelleden. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd aan de opleidingen. De panelleden hebben kennis genomen van de reacties van de opleidingen en waar nodig aanpassingen doorgevoerd. Hierna is het rapport definitief vastgesteld.

Documentatie

Bij de aanvraag heeft Zuyd Hogeschool een generiek zelfevaluatie-rapport (ZER) aangeboden met generieke informatie over uitgangspunten, kaders en beleid. Daarnaast heeft elke opleiding een ZER aangeleverd gericht op de specifieke inhoud van de opleiding. Ook zijn er generieke en opleidingsspecifieke bijlagen aangeleverd. De documentatie voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van de *Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling* van NQA. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel per opleiding kunnen komen.

Het voorliggende beoordelingsrapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018), het protocol *Beoordeling bestaande experimenten leeruitkomsten* van de NVAO (2019) en de *Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2019 Beperkte Opleidingsbeoordeling* van NQA. Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Gekozen is om de beoordelingen van alle opleidingen in één rapport te beschrijven. Daarin wordt de reguliere beperkte opleidingsbeoordeling gecombineerd met de beoordeling volgens het Experiment Leeruitkomsten van de pilot flexibilisering van het hoger onderwijs. Het rapport beschrijft generiek wat voor alle opleidingen geldt en geeft daarnaast specifieke informatie per opleiding, onderverdeeld naar de

verschillende standaarden. De beoordeling van elke opleiding is vermeld in de specifieke beschrijving per opleiding, met inachtneming van de generieke uitgangspunten. Daarbij houdt het rapport bij alle standaarden dezelfde volgorde aan:

1. Business Studies
2. Engineering
3. Social Work
4. Verpleegkunde

Aan het einde van het rapport heeft het panel enkele aanbevelingen voor de opleidingen samengevat. Dit betreft zowel generieke als opleidingsspecifieke aanbevelingen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, november 2019

drs. ing. A.H. Oosterloo,
Panelvoorzitter

P. van Achteren LLB,
Lead-auditor

Administratieve gegevens van de opleidingen

Bachelor Business Studies

Naam opleiding in CROHO	B Business Studies
Type en soort	hbo-bachelor
Variant	Deeltijd
Sector	Economie
Graad	Bachelor of Arts
Studielast	240 EC
Afstudeerspecialisatie(s)	Human Resources, Bedrijfskunde
Locatie(s)	Sittard
Onderwijstaal	Nederlands
ISAT-code CROHO	34145
Financiering	Bekostigd
Visitatiegroep	n.v.t.
Inleverdatum	01-05-2024

Bachelor Engineering

Naam opleiding in CROHO	B Engineering
Type en soort	hbo-bachelor
Variant	Deeltijd
Sector	Techniek
Graad	Bachelor of Science
Studielast	240 EC
Afstudeerspecialisatie(s)	n.v.t.
Locatie(s)	Heerlen
Onderwijstaal	Nederlands
ISAT-code CROHO	30107
Financiering	Bekostigd
Visitatiegroep	n.v.t.
Inleverdatum	01-05-2023

Bachelor Social Work

Naam opleiding in CROHO	B Social Work
Type en soort	hbo-bachelor
Variant	Deeltijd
Sector	Gedrag en maatschappij
Graad	Bachelor of Social Work
Studielast	240 EC
Afstudeerspecialisatie(s)	n.v.t.
Locatie(s)	Sittard
Onderwijstaal	Nederlands
ISAT-code CROHO	34116
Financiering	Bekostigd
Visitatiegroep	n.v.t.
Inleverdatum	01-05-2025

Bachelor HBO-Verpleegkunde

Naam opleiding in CROHO	B Opleiding tot Verpleegkundige
Type en soort	hbo-bachelor
Variant	Deeltijd
Sector	Gezondheidszorg
Graad	Bachelor of Science
Studielast	240 EC
Afstudeerspecialisatie(s)	n.v.t.
Locatie(s)	Heerlen
Onderwijstaal	Nederlands
ISAT-code CROHO	34560
Financiering	Bekostigd
Visitatiegroep	n.v.t.
Inleverdatum	01-05-2020

Schets van de opleidingen en het Experiment Leeruitkomsten

Experiment Flexibilisering Leeruitkomsten

Sinds 2016 neemt Zuyd Hogeschool deel aan het Experiment Leeruitkomsten. Het experiment is gericht op (werkende) volwassenen met een verschillende opleidingsachtergrond en loopbaan, met als doel om hen in staat te stellen hun (toekomstige) vak op bachelorniveau te kunnen uitvoeren. Opleidingen sluiten aan bij de kennis en vaardigheden waarover studenten al beschikken en begeleiden hen naar het gewenste eindniveau met leeractiviteiten en toetsvormen die bij hen passen. De deelnemende opleidingen laten de vaste lineaire en aanbodgerichte curricula los, formuleren leeruitkomsten passend bij de inhoud van het vak op verschillende niveaus en ontwikkelen daarbij behorende leerwegaafhankelijke toetsen. In 2016 zijn acht hogescholen begonnen met projecten gericht op flexibilisering; in 2017 zijn daar nog eens dertien hogescholen bijgekomen.¹ Het experiment loopt tot 2023, waarna het zal worden geëvalueerd.

Flexibilisering bij Zuyd Hogeschool

Zuyd Hogeschool is in september 2016 gestart met het ontwikkelen en uitvoeren van het flexibele onderwijsconcept voor de deeltijdopleidingen HBO-Verpleegkunde, Social Work en Engineering. In september 2017 kwam daar de deeltijdopleiding Business Studies bij (destijds nog onder de benaming People & Business Management). De keuze om te participeren in de pilot lijkt in studentaantallen vruchtbaar te zijn geweest. In de herijkte versie van het *Gemeenschappelijk Model voor Flexibel Deeltijd Onderwijs* (Zuyd Hogeschool, laatste versie 2019, verder aangeduid als GMFDO) staat dat 'alle verwachtingen overtroffen worden: ruim 700 studenten staan ingeschreven bij de flexibele deeltijdopleidingen'.

Zuyd Hogeschool kiest voor een centrale aansturing op het flexibele onderwijs met ruimte voor opleidings specifieke invulling. De centrale aansturing komt onder andere tot uitdrukking in een gedeeld onderwijskader, het GMFDO. Dit kader beschrijft de ontwerpcriteria voor het gemeenschappelijk onderwijsmodel van de flexibele opleidingen en geeft praktische handvatten voor het inrichten van flexibele deeltijdopleidingen. Het gemeenschappelijke model is ontwikkeld door interdisciplinaire werkgroepen en waar mogelijk in samenwerking met andere instellingen. De betrokken opleidingen hebben maandelijks een projectleidersoverleg om kennis en ervaring uit te wisselen met betrekking tot de inrichting en organisatie van het flexibele onderwijs. Daarnaast heeft de hogeschool diverse trainingen georganiseerd om het onderwijzend personeel te professionaliseren in het kader van het Experiment Leeruitkomsten. In 2017-2018 en 2018-2019 zijn verschillende trainingen verzorgd, waaronder een assessorentraining, een workshop 'coachen op bewijslast', een workshop 'intake' en een startworkshop voor onderwijsontwikkelaars over blended learning.

Flexibiliteit krijgt op diverse manieren vorm in het onderwijs van Zuyd Hogeschool. Flexibiliteit wordt gezocht in (1) de startmomenten van een opleiding, (2) de doorlooptijd van een opleiding, (3) plaats- en tijdonafhankelijk onderwijs, (4) de vorm van het onderwijs en (5) de wijze van toetsing. Zuyd Hogeschool hanteert daarbij de volgende didactische uitgangspunten voor flexibel onderwijs:

¹ Uit het artikel 'Flexibilisering zorgt voor taakverzwarende' HO-management, december 2017

1. (Multidisciplinaire) vraagstukken uit de beroepspraktijk zijn de basis voor het onderwijs.
2. De werkplek van de professional is onderdeel van de leeromgeving.
3. Het onderwijs stimuleert het onderzoekend vermogen van studenten.
4. Het onderwijs start met een intake- en matchingsprocedure.
5. Het onderwijs bestaat zoveel mogelijk uit zelfstandig te volgen eenheden (modulaire opbouw).
6. De toetsing is leerwegaafhankelijk, er is beperkte leerwegafhankelijke toetsing van leeruitkomsten mogelijk.
7. Het curriculum is niet-volgtijdelijk waar dat kan en volgtijdelijk waar het moet.
8. Het onderwijs is vormgegeven vanuit de didactische uitgangspunten van blended learning.
9. Het leren in communities is onderdeel van het leerproces.
10. Een coach begeleidt de student in het leerproces.
11. Onafhankelijke, externe erkenning is het uitgangspunt van het kwaliteitsbeleid.

In 2019 heeft Zuyd Hogeschool in de herijkte versie van het GMFDO drie doelgroepen voor het flexibele deeltijdonderwijs gedefinieerd. Om bij de specifieke behoeftes van deze doelgroepen aan te sluiten, heeft Zuyd Hogeschool twee verschillende onderwijsformules ontwikkeld: een avond-bachelor (doelgroep 1 en 2) en een traject werken & leren (doelgroep 2 en 3). De drie doelgroepen zijn:

Doelgroep 1: studenten met een relevante vooropleiding, maar zonder relevante werkplek of werkervaring.

Doelgroep 2: Studenten met een relevante vooropleiding en werkervaring die gevalideerd kan worden, maar zonder relevante werkplek.

Doelgroep 3: Studenten met een relevante en kwalitatieve werkplek die benut kan worden in het kader van de opleiding.

Business Studies

De flexibele deeltijdopleiding Business Studies is in september 2017 van start gegaan onder de naam People and Business Management. In september 2018 is de naam gewijzigd in Business Studies. De opleiding valt onder de Academie voor Business Studies sinds september 2019. De opleiding heeft als doel om flexibele professionals voor het toekomstig werkveld op te leiden. Bij de opleiding waren in studiejaar 2018-2019 90 studenten en 28 docenten (2,8 fte) betrokken. De docent-studentratio is 1:26. Ten tijde van de visitatie waren er nog geen studenten afgestudeerd.

Engineering

De flexibele deeltijdopleiding Engineering bestaat sinds september 2016 en maakt sinds september 2019 deel uit van de Engineering Academie. Vanaf de start van de ontwikkeling van de flexibele deeltijdopleiding is er een kernteam samengesteld bestaande uit zeven (docent)leden. Dit kernteam heeft in samenspraak met het werkveld een programma ontwikkeld voor de flexibele deeltijdopleiding Engineering.

De opleiding heeft sinds de start in 2016 een flinke groei doorgemaakt in studentaantallen. De opleiding telde in het studiejaar 2018-2019 96 studenten en zestien medewerkers (docenten/coaches/assessoren: 3,9 fte, docent-studentratio 1:24,6). Ten tijde van de visitatie waren er nog geen studenten afgestudeerd.

Social Work

De deeltijdopleiding Social Work bestaat sinds september 2016 en maakt deel uit van de Academie voor Social Studies. De opleiding heeft in de afgelopen jaren veel wisselingen in management en teamsamenstelling gekend en diverse opstartproblemen ervaren. De wisselingen in de teamsamenstelling hadden onder andere te maken met een forse daling van het aantal voltijdstudenten. Het aantal deeltijdstudenten steeg daarentegen sterk. In de eerste twee studiejaar kreeg de opleiding te maken met organisatorische problemen en bleek dat de opleiding onvoldoende aansloot bij de verwachtingen van studenten. In de loop van het studiejaar 2017-2018 heeft de opleiding daarom besloten om de inrichting van de opleiding opnieuw tegen het licht te houden en grondig te herzien. Om de organisatie van de deeltijdopleiding op orde te kunnen krijgen, heeft de opleiding per september 2018 een instroomstop ingesteld tot 1 april 2020. In de tussenliggende periode werkt de opleiding aan een transitieplan om de deeltijdopleiding opnieuw in te richten. De opleiding heeft inmiddels een eigen team, dat zich geheel op het deeltijdonderwijs richt. Daarnaast zijn belangrijke elementen van het transitieplan:

- Rolhelderheid, eigenaarschap en mandaat
- Teamontwikkeling
- Examencommissie en curriculumcommissie als borger van het eindniveau en onderwijs
- Uitwerken van de onderwijsformule Werken & Leren
- Onderwijsontwikkeling: ontwikkelen van blended onderwijsvormen voor alle modules
- Communicatie naar studenten
- Budgettaire kaders in overeenstemming met de behoeften

De opleiding kende in 2018-2019 14 docenten (2,3 fte) en 53 studenten (docent-studentratio 1:23).

Verpleegkunde

De deeltijdopleiding Verpleegkunde bestaat sinds september 2016. Ten tijde van de visitatie maakte de opleiding deel uit van de faculteit Gezondheidszorg van Zuyd Hogeschool. Per 1 september 2019 zal de opleiding vallen onder de nieuwe Academie Verpleegkunde. De deeltijdopleiding heeft als doel om de verpleegkundige in opleiding een praktijkgericht en flexibel onderwijsconcept te bieden.

In 2018-2019 stonden 183 studenten ingeschreven bij de opleiding. Tachtig procent van de studenten heeft een achtergrond als mbo-verpleegkundige met een relevante werkkring. De overige studenten hebben een gevarieerde achtergrond wat betreft vooropleiding en werkervaring. De opleiding kent elf docenten, achttien interne en twintig externe assessoren.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Experiment Leeruitkomsten:

- *De visie van de instelling op flexibilisering is vertaald naar een onderwijskundig concept dat is doorgevoerd in de experimenteervariant;*
- *De eindkwalificaties zijn vertaald naar eenheden van leeruitkomsten van maximaal 30 EC, die gezamenlijk en in samenhang de student in staat stellen de eindkwalificaties te realiseren;*
- *De leeruitkomsten zijn (a) leerwegonafhankelijk, (b) representatief voor de eindkwalificaties van de opleiding, (c) herkenbaar voor het werkveld, (d) specifiek en meetbaar, (e) transparant, (f) samenhangend en (g) duurzaam.*

Conclusie

De beoordeelde opleidingen voldoen allen aan de eisen van standaard 1.

Het panel herkent de visie van Zuyd Hogeschool op flexibilisering in de onderwijskundige concepten van de vier opleidingen. Het panel vindt dat de deeltijdopleidingen Business Studies, Engineering, Social Work en Verpleegkunde erin geslaagd zijn om de beoogde leerresultaten te operationaliseren in leeruitkomsten. Het panel concludeert dat het niveau en de oriëntatie van de beoogde leerresultaten en leeruitkomsten van de vier opleidingen voldoen aan de eisen vanuit het werkveld. De beoogde leerresultaten zijn inzichtelijk afgeleid van de landelijke opleidingsprofielen en gekoppeld aan de Dublin Descriptoren. De beoogde leerresultaten voldoen daarmee aan de relevante nationale en internationale eisen.

Het panel vindt dat alle opleidingen de leeruitkomsten logisch hebben afgeleid van de beoogde leerresultaten. Ook constateert het panel dat bij elke opleiding de samenstelling van de leeruitkomsten als geheel de beoogde leerresultaten afdekt. De leeruitkomsten zijn concreet, in voldoende mate leerwegonafhankelijk, duurzaam en herkenbaar voor het werkveld. De gekozen leeruitkomsten stellen studenten in staat om leerwegonafhankelijk een eigen leerroute te bepalen en bieden heldere kaders voor de beoordeling van leerwegonafhankelijke toetsing. De eenheden van de leeruitkomsten (15 of 30 EC) vindt het panel passend bij flexibele opleidingen. Het panel stelt vast dat de leeruitkomsten bij de verschillende opleidingen nog niet volledig uitgekristalliseerd zijn en de komende jaren nog verder ontwikkeld kunnen worden. Het panel ziet dat de mate van samenwerking met het werkveld bij het ontwikkelen van de leeruitkomsten op zich voldoende is, maar dat de intensiteit van deze samenwerking verschilt per opleiding. Het panel vindt dat de opleiding Engineering hierin een uitstekend voorbeeld is voor de andere opleidingen.

Onderbouwing

Visie op flexibilisering, doelgroep en onderwijsconcept

Het GMFDO beschrijft de visie van Zuyd Hogeschool op flexibilisering van het onderwijs. Met behulp van flexibilisering wil Zuyd Hogeschool het onderwijs aantrekkelijker maken voor de werkende professional. 'Het succes van de vakbekwame professional is ons doel', zoals Zuyd Hogeschool zelf schrijft. Uitgangspunt daarbij is een goede aansluiting bij de specifieke behoeften van de drie verschillende doelgroepen die Zuyd Hogeschool heeft gedefinieerd. De drie doelgroepen hebben als basis gediend bij het ontwerp van de verschillende leerroutes (zie verder standaard 2). De uitgangspunten en kaders (zoals beschreven in het GMFDO) zijn naar mening van het panel helder en bieden opleidingen de ruimte om daar zelf nadere invulling aan te geven.

Zuyd Hogeschool heeft op vijf manieren flexibiliteit ingevoerd in het onderwijs van de deeltijdopleidingen. De opleidingen kennen meerdere startmomenten, waardoor studenten kunnen kiezen wanneer ze met de opleiding willen starten. De opleidingen Business Studies en Verpleegkunde kennen twee startmomenten per jaar en de opleiding Engineering kent vier startmomenten per jaar. De nominale doorlooptijd van de opleiding is vier jaar, maar studenten kunnen deze doorlooptijd versnellen of temporiseren. Het onderwijs is zoveel mogelijk plaats- en tijdonafhankelijk gemaakt door een digitale leeromgeving (Moodle) te gebruiken als ruggengraat van de opleidingen. Het onderwijs is blended vormgegeven, waardoor een (individuele) combinatie van klassikaal onderwijs, online leren en leren op de werkplek mogelijk wordt gemaakt. Ten slotte is binnen het gemeenschappelijk model gekozen voor het portfolio-assessment als toetsvorm voor de leerwegaafhankelijke toetsing.

De centrale kaders en uitgangspunten zijn helder en bieden de opleidingen voldoende ruimte om een eigen invulling te geven aan flexibel onderwijs, gericht op de specifieke behoeften van de eigen studentenpopulatie en het betrokken werkveld. Het panel herkent de centrale visie en bovengenoemde elementen in de onderwijsprogramma's van de vier verschillende opleidingen. Het panel vindt dat Zuyd Hogeschool en de opleidingen Business Studies, Engineering HBO-Verpleegkunde en Social Work met de nieuwe opzet van de deeltijdopleidingen goed inspelen op actuele veranderingen en behoeften vanuit de maatschappij en de verschillende beroepenvelden. Dit past bij de doelstelling van het Experiment Flexibilisering Leeruitkomsten om onderwijs op maat te bieden aan werkende professionals, zodat zij zich verder kunnen ontwikkelen tot hbo-bachelorniveau.

Vertaling beoogde leerresultaten naar leeruitkomsten

Voor alle opleidingen geldt dat zij hun beoogde leerresultaten hebben gebaseerd op landelijk vastgestelde en gevalideerde opleidingsprofielen. Ook zijn de beoogde leerresultaten van alle opleidingen gelijk aan die van de voltijd opleidingsvariant, omdat studenten voor hetzelfde werkveld en dezelfde beroepen of functies worden opgeleid. Elke opleiding heeft een eigen opleidingsprofiel waarin beoogde leerresultaten, kerncompetenties, rollen of samenhangende competentieclusters worden beschreven. Het verband tussen opleidingsprofiel, leeruitkomsten, beroepshandelingen en toetsing blijkt uit het volgende schema:

Figuur 1: verband tussen leeruitkomsten en curriculum

De opleidingen hebben hun leerresultaten geformuleerd als leeruitkomsten op basis van hun opleidingsprofiel. Leeruitkomsten hebben volgens Zuyd-beleid een omvang van minimaal 15 en maximaal 30 EC. Studenten kunnen leeruitkomsten behalen door leeractiviteiten (het volgen van modules of het maken van beroepsproducten) of door eerder verworven competenties aan te tonen.

De leeruitkomsten van de opleidingen Business Studies en Social Work zijn horizontaal geprogrammeerd: het eindniveau wordt hierbij per leeruitkomst aangetoond. De leeruitkomsten van de opleidingen Engineering en Verpleegkunde zijn verticaal geprogrammeerd: hierbij tonen eenheden van leeruitkomsten op niveau 2 samen met de afstudeeropdracht het eindniveau aan. Bij verticale programmering hebben de leeruitkomsten op het startniveau meestal een studielast van 15 EC en op het eindniveau een studielast van 30 EC. In de transitie van de opleiding Social Work wordt een meer verticale programmering overwogen naar het voorbeeld van Engineering en Verpleegkunde, om te voorkomen dat studievertraging optreedt. Studenten zouden in dat geval al eerder in hun opleiding succeservaringen (uitgedrukt in het behalen van EC) kunnen opdoen. Het panel vindt dit een goed voorbeeld van hoe opleidingen van elkaar leren om het flexibele onderwijs organiseerbaar te houden. Een verticale programmering hoeft flexibiliteit volgens het panel niet in de weg te staan, omdat er voldoende mogelijkheden blijven om te versnellen in de opleiding, bijvoorbeeld door het tegelijkertijd aantonen van beheersing van een leeruitkomst op beide niveaus. De verticale programmering op twee niveaus, waarvoor Engineering en Verpleegkunde hebben gekozen, biedt een goede middenweg tussen studeerbaarheid en flexibiliteit.

Voor elke leeruitkomst zijn één of meerdere inhoudsdeskundige examinatoren aangewezen, die verantwoordelijk zijn voor evaluatie en bijstelling van de leeruitkomsten. Dit bevordert volgens het panel het eigenaarschap van examinatoren over de leeruitkomsten.

Het panel ziet dat de vier opleidingen nog zoekende zijn naar de optimale grootte, vorm en inhoud van de leeruitkomsten. Dit vindt het panel begrijpelijk, omdat de opleidingen nog aan het begin staan van de flexibilisering van hun onderwijs. Het panel ziet ook dat de opleidingen reeds

stappen hebben gemaakt in hun ontwikkeling en zich verbetergericht opstellen. De opleidingen delen hun ervaringen en leren van elkaar, zoals hierboven beschreven.

Kwaliteit van de leeruitkomsten

Het panel heeft bij alle vier opleidingen kunnen vaststellen dat de leeruitkomsten in overeenstemming zijn met de beoogde leerresultaten. Het geheel van de leeruitkomsten dekt de beoogde leerresultaten voldoende af. Ook voldoen de leeruitkomsten volgens het panel aan de criteria vanuit het Experiment Leeruitkomsten, de leeruitkomsten zijn: a) leerwegaafhankelijk, (b) representatief voor de eindkwalificaties van de opleiding, (c) herkenbaar voor het werkveld, (d) specifiek en meetbaar, (e) transparant, (f) samenhangend en (g) duurzaam.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleidingen de vertaling van leeruitkomsten naar meetbare beoordelingscriteria helder en transparant hebben beschreven in Onderwijs- en Examenregelingen die voor de verschillende opleidingen zijn opgesteld. Alle leeruitkomsten zijn in 2018 gevalideerd door het werkveld.

Business Studies

Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft volgens het panel een duidelijke visie op het beroepsprofiel: 'Business Studies leidt mensen op die in staat zijn kern- en ondersteunende processen te realiseren en veranderingen daarin door te voeren vanuit een bedrijfskundige achtergrond, rekening houdend met de specifieke branche waarvan de organisatie deel uit maakt.' De opleiding Business Studies van Zuyd Hogeschool onderscheidt zich van soortgelijke opleidingen in Nederland door twee uitstroomprofielen aan te bieden: Human Resource Management (HRM) en Bedrijfskunde. De studie begint met een generiek deel, waarna studenten een keuze maken voor één van de specialisaties.

Afgestudeerden met een HRM-profiel zijn opgeleid om te werken als adviseur/expert gericht op de instroom, doorstroom en uitstroom van personeel.

Typische functies waar afgestudeerden van het profiel Bedrijfskunde terecht komen, zijn bijvoorbeeld: managementondersteuner, schadebeoordelaar bij een verzekeringsmaatschappij, accountmanager in het bankwezen, kwaliteitsmanager of projectleider bij een internationaal transportbedrijf, maar ook bij publieke instellingen, zoals beleidsmedewerker van een provincie of organisatieadviseur bij een middelgrote gemeente.

De opleiding Business Studies heeft het Landelijk Profiel Bachelor Business Studies (2018) en de voorloper hiervan uit 2014 als referentiekader gebruikt bij het vaststellen van de beoogde leerresultaten. De opleiding Business Studies sluit aan bij de landelijk vastgestelde eindcompetenties. Dit zijn:

- Theoretische eindkwalificaties (kennisbasis):
 - Organizational and Human Behavior
 - Finance
 - Managerial Accounting and Analytics
 - Economics
 - Marketing
 - Business Law
 - Strategic Management
 - Operations Management

- Generieke eindkwalificaties:
 - Learning and Innovation Skills
 - Information, Media and Technology Skills
 - Life and Career Skills in the Business

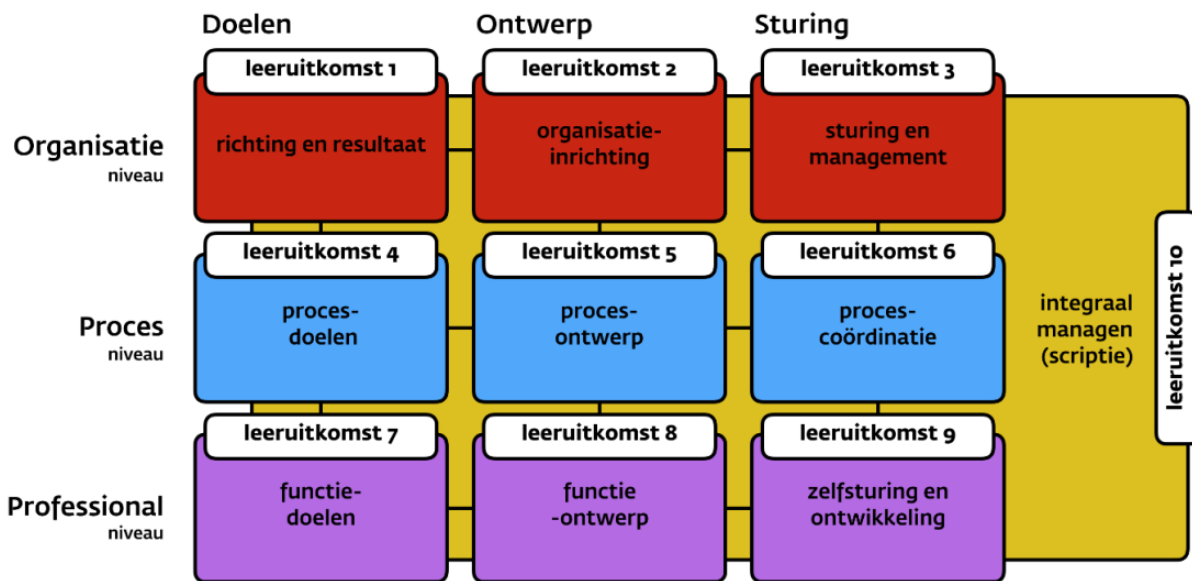
Het panel heeft het *Onderwijsbeleidsdocument 2016-2020* van de opleiding ingezien, waarin beschreven wordt hoe de opleiding Business Studies aansluit bij het landelijke profiel. Hieruit leidt het panel af dat de competenties uit het landelijke opleidingsprofiel aansluiten bij de Dublin descriptor en de landelijke hbo-bachelorstandaard (NLQF-6). Het panel vindt het (internationale) hbo-niveau (NLQF-6) en de oriëntatie van de opleiding daarmee voldoende aangetoond.

Vertaling beoogde leerresultaten naar leeruitkomsten

De opleiding heeft de eindkwalificaties vertaald naar leeruitkomsten en deze leeruitkomsten vervolgens in meer detail uitgewerkt. De nadruk hierbij lag op het zo formuleren van de leeruitkomsten dat zij aantoonbaar bij zouden kunnen dragen aan de organisatieresultaten van de werkplek van studenten. Studenten en afgestudeerden Business Studies zijn werkzaam in een breed scala aan functies in vrijwel alle professionele domeinen. De opleiding heeft de leeruitkomsten daarom zo beschreven dat zij breed toepasbaar zijn voor een gevarieerde studentenpopulatie en een breed werkveld. De leeruitkomsten zijn besproken met de werkveldadviescommissie.

De opleiding Business Studies heeft een model van negen samenhangende leeruitkomsten ontworpen. Deze leeruitkomsten overlappen elkaar niet en kunnen in elke gewenste volgorde worden aangetoond. Het integraal afstuderen vormt de tiende leeruitkomst en is gericht op het verbinden van de negen eerdere leeruitkomsten. Bij het leeruitkomstenmodel staat het presteren van organisaties op drie niveaus (organisatieniveau, procesniveau en professioneel niveau) en aan de hand van drie dimensies (doelen, ontwerp en sturing) centraal.

Studenten moeten acht van de tien leeruitkomsten aantonen om te kunnen afstuderen. De leeruitkomsten 1, 2 en 3 zijn generiek en moeten door alle studenten aangetoond worden. Deze drie leeruitkomsten zijn gericht op het overstijgend kunnen werken op organisatieniveau. Studenten met het uitstroomprofiel Bedrijfskunde moeten daarnaast leeruitkomst 4, 5 en 6 aantonen (procesniveau). Ook tonen zij leeruitkomst 9 uit het HRM-profiel aan. Studenten met het uitstroomprofiel HRM moeten leeruitkomst 7, 8 en 9 aantonen (professioneel niveau). Ook tonen zij leeruitkomst 4 uit het Bedrijfskundeprofiel aan. Onderstaande figuur maakt de matrix van leeruitkomsten inzichtelijk.

Figuur 2: leeruitkomsten Business Studies

Het leeruitkomstenmodel van Business Studies geeft volgens het panel de flexibiliteit om de leeruitkomsten op een leerwegaafhankelijke wijze te behalen. De leeruitkomsten hoeven niet in een vaste volgorde behaald te worden en het model biedt de keuze uit twee uitstroomprofielen.

Het panel vindt dat de opleiding per leeruitkomst goed heeft geconcretiseerd wat studenten moeten weten, begrijpen en toepassen na afronding van een periode en beschreven welke beroepshandelingen, beroepsproducten en beoordelingscriteria hierbij horen. Deze informatie is online toegankelijk gemaakt voor studenten. Dit heeft de opleiding volgens het panel op transparante en duidelijke wijze gedaan. Een voorbeeld van een uitwerking van een leeruitkomst staat hieronder.

De opleiding heeft ten slotte een dekkingsmatrix gemaakt waaruit de verbinding tussen de eindkwalificaties en leeruitkomsten van de opleiding Business Studies blijkt. Het panel stelt vast dat, voor beide uitstroomprofielen, de leeruitkomsten in hun geheel de beoogde leerresultaten van de opleiding Business Studies in voldoende mate afdekken.

Leeruitkomst 5	Procesontwerp											
Beschrijving	<p>Je toont als PBM-professional aan de hand van afgeronde onderwijsmodules, reflecties op de door jou uitgevoerde leer- en werkactiviteiten en of door jou aangeleverde authentieke beroepsproducten aan dat je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • processen kunt ontwerpen, inrichten en implementeren om via mensen, middelen, activiteiten en informatie een bijdrage te laten leveren aan de te behalen organisatieresultaten. 											
Beroepsproducten	<ul style="list-style-type: none"> • Proces analyse • Proces ontwerp • High Level Design • Stroomschema • Implementatieplan • Varianten op bovenstaande beroepsproducten 											
Onderliggende Modules												
MKT	Recht & Ethiek	Financieel Mngmnt.	Bestuurs-kunde	MIS & Excel	Organisatie kunde	MTO Onderzoek	Organis. Behaviour Gedrags-Wetensch.	Operations Mngmnt BPI	Soft skills NL / Engels			
				X	X	X		X				
Betrokken Competenties												
				1. Onderzoek	2. Communicatie	3. Advies	4. Leiding	5. Zelfsturing	6. Samenwerking			
Generieke fase				OM		OM				OM		
Specifieke Comp. HRM												
Specifieke Comp. BK												
Relatie met de Body of Knowledge and Skills												
				1. Management & Organisatie	2. Onderzoek	3. HRM	4. Economie	5. Recht & Juridische Vaardig.	6. MVO & Ethiek			
				OM								

Figuur 3: uitwerking van een leeruitkomst Business Studies

Engineering

Beoogde leerresultaten

Bij het ontwerp van de opleiding is de landelijke profielbeschrijving Engineering (2016) leidend geweest. Het landelijke profiel kent acht domeincompetenties en veertig gedragskenmerken, die op drie verschillende niveaus behaald kunnen worden.

De opleiding heeft het programma ontwikkeld in co-creatie met het regionale werkveld. In totaal werd aan dertig bedrijven om input gevraagd op het gewenste profiel van een afgestudeerde Engineer. Met behulp van deze input en het landelijke profiel heeft de opleiding veertien leerresultaten geformuleerd, die vervolgens gevalideerd zijn door de beroepspraktijkcommissie van de opleiding. De veertien leerresultaten zijn:

1. De Ingenieur van de Toekomst kan op basis van een vraagstelling een heldere probleemstelling en doelstelling(en) definiëren, rekening houdend met maatschappelijke, bedrijfseconomische en/of vakgebied gerelateerde aspecten.
2. De Ingenieur van de Toekomst is in staat om vanuit een (zelf gedefinieerde) probleemstelling een relevant programma van eisen te formuleren.
3. De Ingenieur van de Toekomst neemt verantwoordelijkheid voor het resultaat van een project. Hij weet het projectresultaat te transfereren in taken en (leer)doelen die hij vervolgens kan organiseren, (mede) realiseren en bijsturen.
4. De Ingenieur van de Toekomst is in staat een bestaande dienst, product of proces te modelleren, in het kader van de relevante aspecten vanuit de vraagstelling.
5. Vanuit een maatschappelijke behoefte is De Ingenieur van de Toekomst in staat om bestaande kennis te transfereren naar andere (nieuwe) toepassingen.
6. De Ingenieur van de Toekomst weet aan de hand van een programma van eisen een product of proces te ontwikkelen en te realiseren, rekening houdend met (al dan niet gestelde) randvoorwaarden en gebruikmakend van de juiste ontwerphulpmiddelen.
7. De Ingenieur van de Toekomst kan, gebruikmakend van de beschikbare materialen en (productie)middelen, een prototype/pilot realiseren en vervolgens ook valideren.
8. De Ingenieur van de Toekomst kan op een gestructureerde en passende manier informatie presenteren, waarbij hij de informatie weet te definiëren, interpreteren, onderbouwen, én op basis daarvan conclusies te trekken.
9. De Ingenieur van de Toekomst kan op basis van de evaluatie van een ontwerp- en/of onderzoeksproces een onderbouwd advies uitbrengen.
10. De Ingenieur van de Toekomst is in staat de prestatie van een bestaand product of proces te toetsen aan de geldende kwaliteitscriteria en hiermee een bijdrage te leveren aan een beheerssysteem.
11. De Ingenieur van de Toekomst is in staat om zowel op basis van inhoud als gedrag, te communiceren, evalueren en reflecteren.
12. De Ingenieur van de Toekomst kan zijn eigen ontwikkeling reguleren.
13. De Ingenieur van de Toekomst weet in een interdisciplinair samenwerkingsverband rekening te houden met interculturele verschillen, geldende normen en waarden en ethiek.
14. De Ingenieur van de Toekomst is in staat om (klant)relaties te ontwikkelen en te onderhouden.

Vertaling beoogde leerresultaten naar leeruitkomsten

De opleiding heeft de veertien leerresultaten vertaald naar zeven rollen. De rollen fungeren als leeruitkomsten en worden op twee niveaus getoetst. Deze niveaus corresponderen met niveau 1 en 2 uit het landelijke profiel. Alle rollen moeten door een student op niveau 1 en 2 worden aangetoond. Hierna kan de student beginnen aan de afstudeeropdracht. In deze opdracht moet de student minimaal twee domeincompetenties op niveau 3 aantonen. De keuze van deze competenties wordt gemaakt door de student zelf, in afstemming met de studiecoach en werkgever. Dit vindt het panel goed passen bij een flexibele opleiding, omdat het de student in staat stelt zelf regie te voeren over de invulling van het afstudeerprogramma. Het panel constateert verder dat de niveaudifferentiatie aansluit op de eisen uit het landelijke profiel.

Ook bij de uitwerking van de leerresultaten naar leeruitkomsten heeft de opleiding het regionale werkveld geconsulteerd. Aan de eerder geconsulteerde regionale bedrijven is om een terugkoppeling op het programma gevraagd. Vervolgens is met een kleiner aantal werkveldvertegenwoordigers gewerkt aan het uitwerken van de gevraagde beroepsproducten en beroepshandelingen per rol.

De zeven rollen zijn afgeleid van veelvoorkomende functiebeschrijvingen in het werkveld. De zeven rollen zijn:

1. Analist
2. Ontwerper
3. Implementeerder
4. Manager/Beheerder
5. Adviseur
6. Verbeteraar
7. Professional Engineer

De rol van Verbeteraar komt niet voort uit het landelijke profiel, maar is door de opleiding toegevoegd naar aanleiding van de gesprekken met het werkveld. Deze rol sluit aan op het belang dat door veel technische werkgevers gehecht wordt aan continue verbetering van processen door gebruik van methodes als *Lean Six Sigma*.

Het panel heeft het document *Leeruitkomsten Flexibele Deeltijd Engineering* ingezien waaruit duidelijk blijkt hoe de vertaling van de beoogde leerresultaten naar rollen (leeruitkomsten) en modules gemaakt is. Voor elk van de zeven rollen is beschreven welke beroepshandelingen een student moet uitvoeren, met welke beroepsproducten het gevraagde niveau aangetoond kan worden en wat de bijbehorende beoordelingscriteria zijn. Het panel constateert dat de leeruitkomsten goed uitgewerkt zijn, passend zijn voor een flexibele deeltijdopleiding en aansluiten bij het landelijke profiel. De beoogde leerresultaten en rollen sluiten aan bij de Dublin descriptoren en de landelijke hbo-bachelorstandaard (NLQF-6). Het panel vindt het (internationale) hbo-niveau (NLQF-6) en de oriëntatie van de opleiding daarmee voldoende aangetoond.

De beroepsrollen sluiten goed aan bij behoeften van het werkveld. Dit is ook door studenten bevestigd in gesprek met het panel, zij vinden de rollen herkenbaar en goed te herleiden naar de beroepspraktijk. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding het werkveld heeft betrokken bij het formuleren van de beoogde leerresultaten en de vertaling naar

leeruitkomsten. De opleiding Engineering is hierin volgens het panel echt een voorbeeld voor andere opleidingen.

Een vervolgstap zou volgens het panel kunnen liggen in het creëren van een ideale balans tussen leeruitkomsten gericht op vaardigheden en op technische kennis. Vanuit de opleiding, studenten en het werkveld heeft het panel verschillende behoeften gehoord ten aanzien van het gewenste aandeel vaardigheden en het gewenste aandeel theorie in het programma. De opleiding zou deze behoeften kunnen inventariseren om vervolgens een gebalanceerde en beredeneerde afstemming te kunnen maken tussen vaardigheden en kennis.

Social Work

Beoogde leerresultaten

Bij de start van de opleiding in 2016 zijn een opleidingsprofiel en een set beoogde leerresultaten ontwikkeld, afgestemd op het landelijke opleidingsprofiel Social Work 2.0 uit 2013. In 2017 is een nieuw landelijk opleidingsprofiel voor Social Work opgesteld, met een nieuwe set toekomstgerichte kerntaken en kwalificaties. Dit opleidingsprofiel is gevalideerd door het werkveld. De deeltijdopleiding Social Work van Zuyd Hogeschool heeft het opleidingsprofiel en beoogde leerresultaten aangepast op basis van het nieuwe landelijke opleidingsprofiel, met ingang van studiejaar 2018-2019. De deeltijdopleiding Social Work kent, net als de voltijdvariant, verschillende profileringsmogelijkheden voor studenten: jeugdzorgwerk, gehandicaptenzorg, GGZ-agoog en maatschappelijk werk. De opleiding heeft geen afstudeerrichtingen.

Vertaling beoogde leerresultaten naar leeruitkomsten

Bij de start van de opleiding zijn veertien leeruitkomsten ontwikkeld op basis van de rollen, kernbegrippen en competenties uit het landelijke opleidingsprofiel Social Work 2.0. Vanaf studiejaar 2018-2019 is het aantal leeruitkomsten gereduceerd tot negen, door enkele leeruitkomsten samen te voegen. Het nieuwe landelijke opleidingsprofiel heeft hierbij als referentiekader gediend. Bij het opstellen van de leeruitkomsten is het werkveld in eerste instantie niet voldoende betrokken, zo heeft de opleiding in gesprek met het panel erkend. Dat is inmiddels hersteld door een werkveldadviescommissie in te stellen die actief bij het transitietraject van de opleiding betrokken wordt. Het panel vindt dat de opleiding dit op een goede wijze verbeterd heeft.

De negen leeruitkomsten van de opleiding Social Work zijn:

- Het agogisch handelen met de klant of klantgroep (30 EC)
- Preventie en signalering (15 EC)
- (Bevorderen van) participatie door eigen kracht en regie (15 EC)
- Social Worker als gesprekspartner (30 EC)
- Interprofessioneel en interdisciplinair samenwerken (30 EC)
- Werken aan kwaliteit, innovatie en beleid (30 EC)
- Ondernemerschap (15 EC)
- Social Worker als reflectieve practitioner (15 EC)
- Profileren en/of vrije ruimte (30 EC)

Het document *Leeruitkomsten en rubrics flexibele deeltijdopleiding Social Work 2018-2019* van Zuyd Hogeschool maakt inzichtelijk hoe de leeruitkomsten zich verhouden tot de bouwstenen uit het landelijk opleidingsprofiel en de Dublin Descriptoren. Het panel leidt hieruit af dat de opleiding voldoet aan de (inter)nationale eisen die aan het niveau (NLQF-6) en de oriëntatie van een hbo-opleiding gesteld worden. Daarnaast zijn de verschillende leeruitkomsten verder uitgewerkt naar

kennis, competenties, mogelijke leeractiviteiten en mogelijke beroepsproducten en is voor elke leeruitkomst een inzichtelijke rubric gemaakt.

In het opleidingsdocument *Leeruitkomsten gekoppeld aan LOD-deeltijdopleiding Social Work* wordt de samenhang tussen het landelijke opleidingsprofiel en de leeruitkomsten gedetailleerd beschreven. Dit overzicht biedt volgens het panel een herkenbaar beeld van de inhoud die in de modules aan de orde moet komen. Het overzicht laat ook zien voor welke leeruitkomst de inhoud relevant is. Het panel stelt vast dat de leeruitkomsten in hun geheel de beoogde leerresultaten van de opleiding Social Work afdekken.

Verpleegkunde

Beoogde leerresultaten

De opleiding Verpleegkunde sluit aan bij het landelijke Bachelor Nursing 2020 Opleidingsprofiel (BN2020). Het BN2020 sluit aan op ontwikkelingen in de maatschappij, het beroepsprofiel van de verpleegkundige, de wet BIG en is gevalideerd door het werkveld.

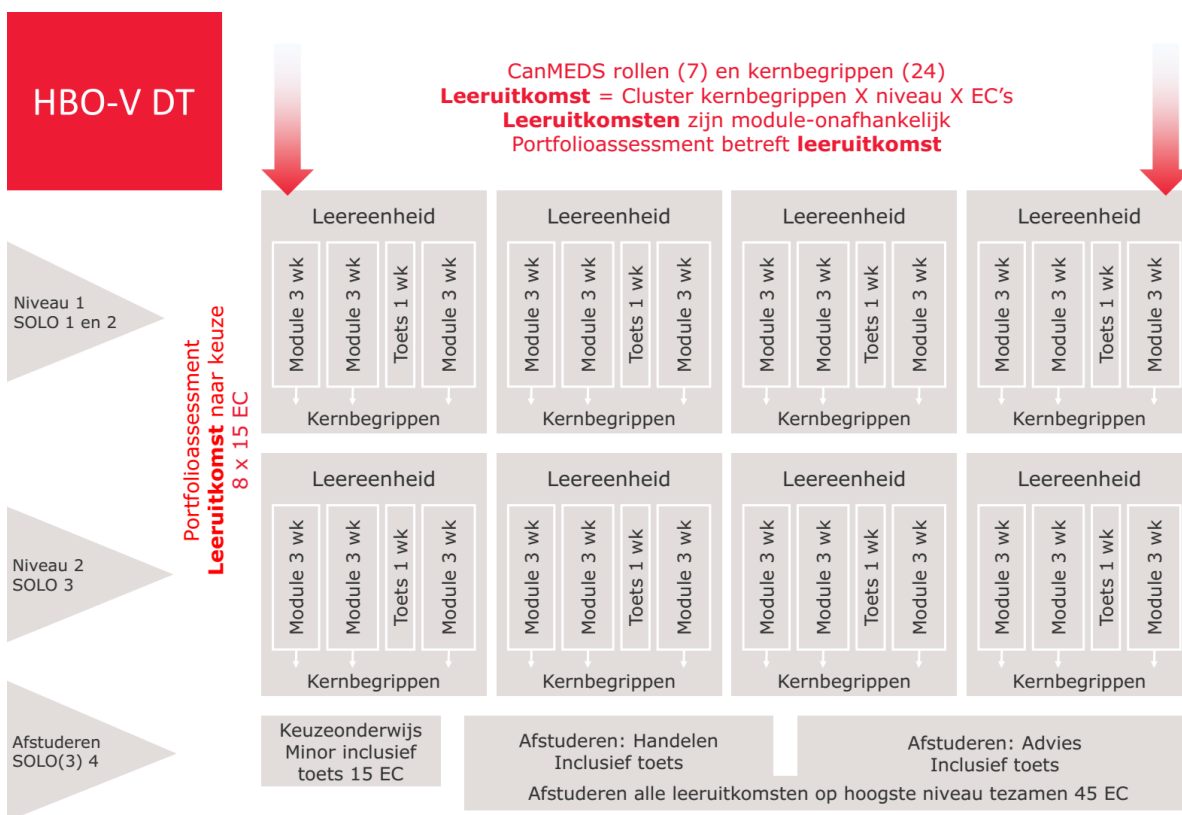
De deeltijdopleiding Verpleegkunde kent twee trajecten: het reguliere deeltijdtraject en een incompany-traject, het 'Zuyderlandtraject'. De beoogde leerresultaten, inhoud en vorm van de twee trajecten zijn identiek aan elkaar.

De opleiding profileert zich verder op verschillende manieren. De opleiding wil ten eerste verpleegkundigen opleiden die breed inzetbaar zijn en toegerust zijn voor de zorg van de toekomst. De opleiding heeft vier integrale zorggebieden gekozen als kader voor de leeruitkomsten: voorzorg, gemeenschapszorg, laagcomplex tot complexe zorg en hoogcomplex zorg. De student wordt opgeleid om in diverse zorgcontexten te kunnen werken. Het onderwijs richt zich op het maken van een transfer van de kennis en vaardigheden naar de eigen kenmerkende beroepssituatie van de student. Daarnaast wil de opleiding studenten opleiden tot innovatieve verpleegkundigen. De opleiding besteedt daarom veel aandacht aan het ontwikkelen van het onderzoekend vermogen van studenten langs drie lijnen: het ontwikkelen van een onderzoekende houding, kennis uit onderzoek van anderen toepassen en zelf onderzoek doen gericht op kwaliteitsverbetering. Ten slotte heeft de opleiding zes centrale opleidingsthema's geselecteerd. Deze thema's zijn afgeleid van regionale ontwikkelingen en behoeften, zoals de vergrijzing, krimp en achterstand in gezondheid en maatschappelijke participatie in Zuid-Limburg. De zes opleidingsthema's zijn: preventie, interprofessioneel samenwerken, meetinstrumenten, technologie in de zorg, ouderen en wijkgerichte zorg. Deze thema's komen overeen met onderzoeksthema's van de lectoraten.

Het panel vindt het sterk dat de opleiding zich richt op de toekomst van de zorg en op regionale behoeften en dat zij dit goed tot uitdrukking brengt in het opleidingsprofiel. Studenten en werkveldvertegenwoordigers hebben het panel verteld dat de opleiding er goed in slaagt om aan te sluiten bij actuele ontwikkelingen in de verpleeg- en ziekenhuiszorg.

Vertaling beoogde leerresultaten naar leeruitkomsten

De leeruitkomsten zijn door de opleiding afgeleid van de rollen, kernbegrippen en competenties beschreven in het document *Blauwdruk 2.0 Curriculum BN2020 deeltijdopleiding*. De 24 kernbegrippen uit de BN2020 zijn geherformuleerd tot clusters van samenhangende leeruitkomsten. Deze clusters zijn: Voorzorg (niveau 1 en 2), Gemeenschapszorg (niveau 1 en 2), Laagcomplex tot complexe zorg (niveau 1 en 2), en Hoogcomplex zorg (niveau 1 en 2). Per assessment van 15 EC in ieder zorggebied worden minimaal vijf leeruitkomsten (geclusterd) in het perspectief van één of meerdere kenmerkende beroepssituaties behandeld. De toetsbare leeruitkomsten worden in een overkoepelend cluster beschreven. Om de leeruitkomsten specifiek en meetbaar te maken, heeft de opleiding de Structure of Observed Learning Outcomes taxonomie (SOLO) gebruikt. Figuur 4 verheldert hoe de clusters van leeruitkomsten zijn opgebouwd.

Figuur 4: opbouw leeruitkomsten deeltijdopleiding Verpleegkunde

De 24 leeruitkomsten van de deeltijdopleiding Verpleegkunde zijn:

CanMeds-rol	Kernbegrip	Leeruitkomst
1. Zorgverlener	1.1 Klinisch redeneren	1
	1.2 Uitvoeren van zorg	2
	1.3 Indiceren van zorg	3
	1.4 Zelfmanagement versterken	4
2. Communicator	2.1 Persoonsgerichte communicatie	5
	2.2 Inzet ICT	6
3. Samenwerkingspartner	3.1 Professionele relatie	7
	3.2 Gezamenlijke besluitvorming	8
	3.3 Multidisciplinair samenwerken	9
	3.4 Continuïteit van zorg	10
4. Reflectieve EBP-professional	4.1 Onderzoekend vermogen	11
	4.2 Inzet EBP	12
	4.3 Deskundigheidsbevordering	13
	4.4 Professionele reflectie	14
	4.5 Morele sensitiviteit	15
5. Gezondheidsbevorderaar	5.1 Preventiegericht analyseren	16
	5.2 Gezond gedrag bevorderen	17
6. Organisator	6.1 Verpleegkundig leiderschap	18
	6.2 Coördinatie van zorg	19
	6.3 Veiligheid bevorderen	20
	6.4 Verpleegkundig ondernemerschap	21
7. Professional en kwaliteitsbevorderaar	7.1 Kwaliteit van zorg leveren	22
	7.2 Participeren in kwaliteitszorg	23
	7.3 Professioneel gedrag	24

Figuur 5: leeruitkomsten deeltijdopleiding Verpleegkunde

De rollen, kernbegrippen en competenties uit het landelijke opleidingsprofiel sluiten aan bij de Dublin descriptoren en de landelijke hbo-bachelorstandaard (NLQF-6). Het panel vindt het (internationale) hbo-niveau en de oriëntatie van de opleiding daarmee voldoende aangetoond. De leeruitkomsten beschrijven naar mening van het panel afdoende wat de student wordt geacht te weten, te begrijpen en te kunnen toepassen na afronden van een module. Het panel stelt vast dat de leeruitkomsten in hun geheel de beoogde leerresultaten van de opleiding Verpleegkunde afdekken. Studenten en werkveldvertegenwoordigers hebben het panel verteld dat de vertaling van de kernbegrippen uit BN2020 naar de zorggebieden niet altijd aansluit bij de praktijk. Daardoor is het voor studenten lastig om goede, geclusterde bewijslast te verzamelen. De opleiding zou dit volgens het panel kunnen verbeteren door de essentie van de zorggebieden meer onder de aandacht van studenten en praktijkbegeleiders te brengen. Daarnaast is het voor studenten, die werkzaam zijn in verschillende zorggebieden, soms moeilijk om zich een beeld te vormen van een ander gebied dan waar zij zelf werkzaam in zijn. Om te garanderen dat studenten voldoende basiskennis van alle zorggebieden hebben bij afronding van de studie, zou de opleiding nog wat meer ruimte voor het uitwisselen van onderlinge kennis kunnen inbouwen.

Het panel is verder positief over de betrokkenheid van het werkveld bij de opleiding Verpleegkunde. Vertegenwoordigers van het werkveld hebben bij de start van de opleiding deelgenomen aan een werkgroep die input heeft geleverd op de leeruitkomsten. Er zijn daarnaast gesprekken met de werkgroep werkveld over de doorontwikkeling van de deeltijdopleiding en periodieke evaluaties met werkveldvertegenwoordigers waarbij onder andere de leeruitkomsten aan bod komen.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Experiment Leeruitkomsten:

- De leersituatie en -omgeving zijn passend bij de beoogde leeruitkomsten en bij de behoeften en omstandigheden van (een groep) studenten. De opleiding kan verantwoorden dat de leeractiviteiten en de begeleiding van studenten adequaat zijn om de leeruitkomsten te behalen.*
- De opleiding laat zien hoe zij rekening houdt met verschillen tussen (groepen) studenten in kennis, ervaring, tijd, loopbaandoelen en omstandigheden.*
- Docenten (instructeurs, begeleiders e.d.) zijn aantoonbaar competent om studenten te begeleiden, bijvoorbeeld bij de keuze voor en vormgeving van leeractiviteiten.*
- De student voldoet aan de wettelijke instroomeisen. Uit een intake assessment kan blijken dat de student de opleiding versneld kan doorlopen. Onvolledige opleidingen bepalen op grond van toelatingsonderzoek of de student toelaatbaar is en voor welk traject de student in aanmerking komt.*
- De opleiding en de student maken vooraf expliciete, inhoudelijke afspraken over de invulling van het individuele opleidingstraject per eenheid van leeruitkomsten en de begeleiding daarvan door de docent. Daarmee is inzichtelijk hoe de student in staat is de leeruitkomsten te realiseren. Als een praktijkorganisatie betrokken is leggen opleiding, student en praktijkorganisatie de afspraken vast in een overeenkomst. Een tripartite overeenkomst is verplicht voor duale opleidingen en wenselijk voor deeltijdse opleidingen. Hierin komen onder meer aan de orde: de beschrijving van de inhoud van de leeractiviteiten binnen de eenheid, de aard en frequentie van de begeleiding en de wijze van toetsing en, indien van toepassing, afspraken tussen de opleiding en de praktijkorganisatie over bijscholing van praktijkbegeleiders. De student is mede-eigenaar van het leerproces en daarmee van de invulling van de overeenkomst en afspraken.*

Conclusie

De opleidingen Business Studies, Engineering en Verpleegkunde voldoen aan de eisen van standaard 2. De opleiding Social Work voldoet ten dele aan de eisen van standaard 2.

Voor alle opleidingen geldt dat zij voortvarend zijn gestart met het uitrollen van het flexibele onderwijsconcept. Het panel ziet dat de opleidingen nog zoeken naar hoe zij het onderwijs het beste kunnen laten aansluiten op de behoeften van studenten en het werkveld. Het panel heeft veel waardering voor hoe de opleidingen het concept van blended learning hebben uitgewerkt, maar zien wel dat de ene opleiding hier verder in is dan de andere opleiding. De opleidingen Business Studies en Engineering kunnen de blend van verschillende onderwijsvormen nog verder optimaliseren. De opleiding Verpleegkunde laat goed zien dat de digitale leeromgeving Moodle als ruggengraat van het flexibele onderwijs kan functioneren, waardoor het onderwijs sterk tijd- en plaatsafhankelijk is geworden. De overige opleidingen kunnen de inrichting van Moodle nog verder optimaliseren, wat volgens het panel ook ten goede zal kunnen komen aan de

verdere inrichting van de blend van onderwijsvormen en daarmee aan de verdere flexibilisering van het onderwijs.

De intake en het begeleidingstraject zijn bij alle opleidingen goed opgezet. Het panel is erg te spreken over de manier waarop studenten door de studie heen begeleid worden door een persoonlijke coach. De opleiding Business Studies heeft daarnaast met het dashboard een mooi instrument ontwikkeld waarmee studenten eigen regie kunnen voeren over hun studievoortgang. De opleidingen zouden de rol en eigen verantwoordelijkheid van studenten bij het opstellen van de persoonlijke leerroute nog wel wat explicieter kunnen benoemen in de intakeprocedure. De opleiding Verpleegkunde zou volgens het panel in de intake en in de inrichting van het onderwijsprogramma nog meer kunnen inspelen op de behoeften van studenten zonder vooropleiding MBO-Verpleegkunde. De intakeprocedure zou nog verder verbeterd kunnen worden door de werkgever of stagebegeleider een rol te geven bij het opstellen van de onderwijsovereenkomst bij de start van de studie. De opleiding Engineering doet dit al op een goede manier, door de intake in de eigen werkomgeving te laten plaatsvinden.

In de opstartfase van de flexibele opleidingen waren er voor de docenten diverse uitdagingen. Niet alleen moesten zij een nieuw onderwijsconcept uitdenken, maar door de snel stijgende studentenaantallen steeg de werkdruk ook en was al snel opschaling nodig. Het panel heeft waardering voor de docenten, die onder deze hoge werkdruk een nieuw onderwijsconcept moesten uitwerken. Het panel heeft wel de indruk gekregen dat de hoge werkdruk herkend wordt door het management van de opleidingen en dat hierop voldoende geacteerd wordt. Op instellingsniveau is veel geïnvesteerd in de scholing van docenten en assessoren en wordt er gericht gestuurd op het delen van kennis en ervaringen in opleidingsoverstijgende werkgroepen. Het werkveld wordt door de opleidingen goed betrokken bij de inrichting van het onderwijs. De opleiding Engineering heeft het concept werken-leren volgens het panel erg sterk neergezet. Ook is het panel erg te spreken over de workshops die Verpleegkunde voor werkbegeleiders gestart is.

De onderwijsarsenalen van Business Studies, Engineering en Verpleegkunde tonen inhoudelijk gedegen opleidingen en het geheel aan onderwijsactiviteiten sluit goed aan op de leeruitkomsten. De opleidingen hebben naast het leggen van een stevige kennisbasis over het algemeen ook voldoende aandacht voor het vaardighedenonderwijs. Het panel is enthousiast over de leren-leren-lijn van de opleiding Business Studies waarin studenten onder begeleiding van coaches leren om leeruitkomsten aan te tonen via portfolio-assessments. De opleiding Verpleegkunde zou volgens het panel nog wat meer aandacht kunnen besteden aan rapportagevaardigheden en klinische vaardigheden. Hierdoor kan de opleiding beter aansluiten op behoeften van studenten zonder verpleegkundige achtergrond en het werkveld. Bij de opleiding Engineering kan de balans tussen technische diepgang en bedrijfskundige vaardigheden nog meer afgestemd worden op de behoeften van studenten en het werkveld.

Het panel heeft gemerkt dat de aandacht van de opleidingen in de opstartfase vooral naar de inrichting en vormgeving van het flexibele onderwijsmodel is gegaan. In de tweede fase van de ontwikkeling zou het panel aandacht willen vragen voor de verbinding van het onderwijs met de lectoraten en de rol van internationalisering in het onderwijs.

De opleiding Social Work is midden in een transitie van het onderwijsprogramma. Op het moment van visiteren was het onderwijsaanbod nog niet volledig uitgewerkt. Het panel heeft daarom op dit punt moeten vaststellen dat de opleiding ten dele voldoet aan de eisen op standaard 2. Het panel heeft uitvoerig met de opleiding gesproken over de maatregelen die nodig zijn om het programma en de onderwijsleeromgeving te verbeteren en is ervan overtuigd dat de opleiding de goede weg ingeslagen is met het reeds gestarte transitieprogramma. Er wordt gewerkt aan de uitvoering van een helder verbeterplan en de middelen zijn vrijgemaakt om dit binnen afzienbare tijd afgerond te hebben. De opleiding heeft een sterk verbetervermogen laten zien, maar de verbeteringen zijn nog niet volledig afgerond. Het volledig uitvoeren en monitoren van het transitieprogramma binnen een periode van maximaal twee jaar is volgens het panel nodig om aan alle eisen op standaard 2 te kunnen voldoen.

Onderbouwing

Generiek

Flexibel onderwijsconcept

Het flexibele onderwijsconcept van Zuyd Hogeschool berust op vier pijlers:

- De matching en intake waarin de leerweg van de student op maat en op hoofdlijnen wordt samengesteld. De leerweg wordt vastgesteld in een overeenkomst.
- De individuele coaching die de student ondersteunt bij de realisatie van de leerweg ter voorbereiding op de beoordelingen.
- De concrete flexibele leerweg: het geheel aan leeractiviteiten van een student ten behoeve van de verwerving van leeruitkomsten. Het geheel van leeractiviteiten bestaat uit een mix van praktijkleren, modulair onderwijs en andere activiteiten.
- De examenorganisatie die beoordeelt in hoeverre de student aan de leeruitkomst voldoet (zie standaard 3).

Zoals bij standaard 1 beschreven, richt het flexibele deeltijdonderwijs van Zuyd Hogeschool zich op drie verschillende doelgroepen: (1) studenten met een relevante vooropleiding, (2) studenten met een relevante vooropleiding en werkervaring en (3) studenten met een relevante werkplek die benut kan worden voor de opleiding. In aansluiting op de doelgroepen zijn twee onderwijsformules ontwikkeld: een Avond-Bachelor (doelgroep 1 en 2) en een traject Werken & Leren (doelgroep 2 en 3).

De onderwijsformule Avond-Bachelor is bedoeld voor studenten die een opleiding willen doen die niet direct past bij hun huidige werkzaamheden of waaraan een werkgever geen medewerking verleent. Studenten doen praktijkervaring op via een stage. De gewenste flexibiliteit richt zich met name op keuzevrijheid ten aanzien van de invulling van programmaonderdelen. De doorlooptijd van de opleiding kan daarnaast ingekort worden als de student relevante praktijkervaring heeft waarmee leeruitkomsten aangetoond kunnen worden.

De onderwijsformule Werken & Leren is gericht op studenten die zich willen bijscholen met medewerking van de werkgever. In deze formule wordt werken en leren gecombineerd. Studenten gebruiken hun eigen werkplek om praktijkervaring op te doen. Het succesvol doorlopen van de opleiding is een gezamenlijk belang en een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de student, de werkgever en de opleiding. Deze doelgroep heeft behoefte aan een flexibel programma waarin rekening gehouden wordt met eerder opgedane kennis en ervaring. Voor deze doelgroep is verkorting van de nominale opleidingsduur een reële optie.

Het GMFDO beschrijft verschillende scenario's voor het curriculumontwerp van een opleiding, passend bij de drie verschillende doelgroepen en de twee onderwijsformules. Daarbij is gekeken naar de verschillende behoeften van de doelgroepen met betrekking tot flexibiliteit in onderwijsvormen en toetsing. De opleidingen hebben op basis van deze scenario's hun eigen curricula ontworpen en uitgewerkt (meer informatie staat hieronder in de opleidingsspecifieke beschrijvingen van standaard 2). De opleidingen zoeken nog hoe zij het beste kunnen aansluiten bij de twee onderwijsformules. De opleiding Business Studies gaat uit van een hybride formule, terwijl de opleidingen Engineering en Verpleegkunde momenteel vooral aansluiten bij de formule werken & leren. De opleiding Social Work hanteert de formule avondbachelor.

Op hogeschoolniveau is veel materiaal gemaakt en beschikbaar gesteld om de onderwijsleeromgeving op een flexibele wijze in te richten. In het GMFDO staat bijvoorbeeld uitgewerkt hoe modules op een blended manier kunnen worden ingericht, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen een module waarin een basisvaardigheid centraal staat en een module waarin een complexe vaardigheid centraal staat. Docenten kunnen ook een leertraject module-ontwerpen volgen via Moodle, om meer informatie en ondersteuning te krijgen bij het ontwerpen van blended onderwijs. Daarnaast organiseert de hogeschool verschillende trainingen in het kader van professionalisering van docenten. In 2017-2018 is een startworkshop voor onderwijsontwikkelaars over blended learning gegeven, hieraan hebben onderwijsontwikkelaars van de opleidingen Business Studies, Engineering en Verpleegkunde deelgenomen. Daarnaast zijn er trainingen georganiseerd voor docenten uit de vier opleidingen rondom bijvoorbeeld het intakeproces, het coachen op bewijslast.

Het panel vindt het beschikbare materiaal van goede kwaliteit en leest er een duidelijke, gezamenlijke visie uit af. Ook vindt het panel dat Zuyd goede scholingsmogelijkheden biedt aan docenten. Het panel constateert dat nog niet alle opleidingen evenveel gebruik maken van het beschikbare materiaal en het professionaliseringsaanbod en moedigt de opleidingen aan om dit (nog) meer te doen.

Matching, intake en coaching

Elke flexibele opleiding van Zuyd Hogeschool heeft een coachingstraject. Dit traject vangt aan met de matching- en intakeprocedure. Het doel hiervan is om te controleren of de aankomende student een volledig beeld heeft van de opleiding. De matchingsprocedure begint met het invullen van een studiekeuzechecklijst van Zuyd Hogeschool door de student. Op basis hiervan vindt een gesprek tussen een medewerker en de student plaats, waarna de student een studiekeuzeadvies krijgt.

Iedere student krijgt na inschrijving een coach toegewezen die hem of haar ondersteunt in het leerproces en de studievoortgang. De student en coach stellen gezamenlijk een onderwijs- en leerovereenkomst op. Deze overeenkomst beschrijft de persoonlijke leerroute van de student en is onderdeel van het elektronische portfolio van de student. Bij het opstellen van de leerroute wordt onder andere gekeken naar eerder verworven competenties, de leerwensen van de student en de relevantie en mogelijke inzet van de werkplek. Bij aanvang van de opleiding is voor studenten nog niet altijd duidelijk wat hun rol en eigen verantwoordelijkheid is bij het opstellen van de persoonlijke leerroute. De opleidingen zouden dit bij de intakeprocedure explicieter kunnen benoemen.

Het ondertekenen van de onderwijsovereenkomst markeert de afronding van de matching- en intakeprocedure, waarna de student kan starten met de studie. Het panel constateert dat het werkveld nog niet structureel bij de intake en het opstellen van de onderwijsovereenkomst betrokken wordt. Dit zou volgens het panel wel wenselijk zijn, om te zorgen voor een nog betere afstemming tussen de opleiding, student en het werkveld. De opleiding Engineering doet dit al op een goede manier, door de intake in de eigen werkomgeving te laten plaatsvinden.

Tijdens de studie vindt begeleiding door de studietoestel plaats aan de hand van een e-portfolio. De student en coach evalueren de onderwijsovereenkomst, de leerroute en studievoortgang regelmatig. De onderwijsovereenkomst wordt indien nodig bijgesteld of aangevuld. De coach ondersteunt de student bij het maken van keuzes met betrekking tot de leerroute, het studietempo, de studievaardigheden, de loopbaanontwikkelingen, de professionele ontwikkeling en de combinatie van studie, werk en privé.

Het panel is erg tevreden met de wijze waarop de flexibele opleidingen het intake- en begeleidingstraject hebben neergezet. Studenten zijn vol lof over de begeleiding die zij ontvangen van hun persoonlijke coaches. In het intakegesprek is volgens het panel voldoende aandacht voor het uitstippelen van een persoonlijke leerweg. Het panel heeft wel gemerkt dat zowel opleidingen als studenten in het begin nog moesten wennen aan de mogelijkheden die flexibilisering biedt. Veel studenten kiezen in eerste instantie voor een traditionele leerroute, het 'olifantenpad' zoals de opleidingen dit noemen. Het panel vindt het positief dat de opleidingen hier gaandeweg meer aandacht voor zijn gaan krijgen en de intake- en begeleidingsgesprekken inmiddels echt gebruiken om met studenten een individuele leerroute uit te denken. Het aantal studenten dat een individuele (verkorte) leerroute volgt, groeit langzaam. Het panel moedigt de opleidingen aan om samen met studenten te blijven zoeken naar de invulling van individuele leerroutes.

Modulair onderwijs en blended learning

Het onderwijs in de vier flexibele deeltijdopleidingen is ingericht aan de hand van modules. Zuyd Hogeschool zet blended learning in om het modulaire onderwijs toe te spitsen op de verschillende doelgroepen en om het onderwijs flexibel te maken. Daarbij worden face-to-face onderwijsvormen gecombineerd met digitaal leren. De keuze van de onderwijsvormen wordt bepaald door de doelgroep, leerstof en leerdoelen van een module. De ambitie is dat de verhouding ligt op 30% face-to-face onderwijs en 70% online leer- en werkvormen. Het panel heeft gezien dat de opleidingen nog volop in ontwikkeling zijn om deze verhouding te optimaliseren. De verhouding verschilt vaak nog per module en ook zijn er bij studenten individuele verschillen in de behoefte aan face-to-face onderwijs. Het panel ziet wel dat de ontwikkeling de goede kant op gaat en heeft bemerkt dat de opleidingen voldoende aansluiten bij de behoeften van individuele studenten. De deeltijdopleiding Verpleegkunde beweegt zich tegelijkertijd meer richting aansluiting bij de voltijdvariant, omdat de voltijdvariant ook steeds flexibeler wordt ingericht.

Zuyd Hogeschool is in 2018 overgestapt op een nieuwe digitale leeromgeving, Moodle. Moodle is een vorm van open source software waarmee studenten bijvoorbeeld interactieve video's kunnen maken, feedback op elkaar kunnen geven en documenten kunnen uploaden. Deze leeromgeving vraagt een andere manier van doceren en studeren. De opleidingen willen Moodle niet alleen als digitale leeromgeving inzetten, maar ook gebruiken om een community van docenten en studenten te vormen en te onderhouden. Nog niet alle docenten en studenten zijn gewend aan Moodle, waardoor het systeem nog niet altijd optimaal gebruikt wordt. De inrichting van de

digitale (blended) leeromgeving kan nog aan kracht winnen als docenten en studenten het systeem beter gaan benutten. Het panel ziet dat Zuyd Hogeschool en de opleidingen veel investeren in het optimaliseren van de inrichting van Moodle en de aansluiting van de didactische en technische mogelijkheden van het systeem op het onderwijs. Het panel vindt de keuze en het gebruik van deze digitale leeromgeving goed passen bij flexibele deeltijdopleidingen en verwacht dat Moodle een positieve invloed zal hebben op de verdere flexibilisering van het onderwijs in de komende jaren. Het panel ondersteunt het voornemen van de opleidingen om de didactische mogelijkheden van Moodle meer te gaan benutten en mee te nemen in het ontwerpen van onderwijs.

Studenten tonen zich tevreden over de faciliteiten, maar het panel heeft wel klachten vernomen over de openingstijden van de bibliotheek. Deze is alleen overdag open en gesloten in de avonden, waardoor deeltijdstudenten onvoldoende in staat zijn om de bibliotheek te gebruiken. Met een verruiming van de openingstijden zou Zuyd Hogeschool volgens het panel meer recht doen aan de behoeften van studenten van de flexibele opleidingen.

Docenten

Docenten, intake, coaches en praktijkbegeleiders moeten voldoen aan de kwaliteitseisen van Zuyd Hogeschool. Voor docenten geldt dat zij in het bezit moeten zijn van relevante werkervaring en een passend masterdiploma (of hier een opleiding voor volgen). Het panel heeft geconstateerd dat de opleidingen hier redelijk goed aan voldoen, gemiddeld beschikt ongeveer 80% van de docenten over een masteropleiding of hoger. Zuyd heeft op hogeschoolniveau veel aandacht besteed aan de benodigde scholing van docenten om het experiment te doen slagen, zoals ook hierboven beschreven.

Het panel heeft bij alle opleidingen met enthousiaste en bekwame docenten gesproken. Bij de opleidingen Engineering en Verpleegkunde heeft het panel veel draagvlak voor het experiment gezien bij docenten. Bij de opleiding Business Studies heeft het panel gemerkt dat een deel van de docenten nog zoekende is naar hun rol in de flexibele opleiding. Voor de opleiding Social Work geldt dat het draagvlak voor het experiment sterk verhoogd is door de oprichting van een eigen team voor de deeltijdopleiding.

Het nieuwe concept van de flexibele deeltijdopleidingen heeft een grote investering van de docententeams gevraagd. Bij de start van de flexibele opleidingen waren relatief kleine groepen docenten betrokken. Door de snelle groei in studentaantallen was er versneld een grotere groep geschoolde docenten nodig. Het panel heeft gemerkt dat deze snel benodigde opschaling een grote uitdaging voor de opleidingen was en blijft, en ook versterkend werkt op de kinderziektes die met het starten van een nieuwe opleiding gepaard gaan. Het panel heeft waardering voor de docenten die onder deze grote werkdruk geslaagd zijn in het vormgeven van een nieuw onderwijsconcept. Het panel heeft wel de indruk gekregen dat de hoge werkdruk herkend wordt door het management van de opleidingen. De opleiding Verpleegkunde heeft bijvoorbeeld verbeteringen op organisatorisch en didactisch vlak ingezet door extra scholing te organiseren en andere teamindelingen te maken.

Kwaliteitszorg

Elke opleiding heeft een PDCA-cyclus met mondelinge en schriftelijke evaluaties. Vanuit Zuyd Hogeschool is een interne auditor betrokken bij de flexibele deeltijdopleidingen. De afgelopen jaren heeft Zuyd Hogeschool veel geïnvesteerd in de deskundigheidsbevordering van docenten en examinatoren die moesten omschakelen naar flexibele onderwijsconcepten. In de eerste twee

jaren heeft Zuyd Hogeschool de nadruk gelegd op de kwaliteit van examinering. De focus wordt momenteel meer gelegd op het optimaliseren van het blended onderwijs. Het panel is tevreden over de investeringen die gedaan zijn in het bijscholen van het onderwijzende personeel.

Het panel constateert dat de opleidingen continu bezig zijn met het evalueren en verbeteren van het flexibele onderwijs. Het ontwikkelen en uitvoeren van flexibele deeltijdopleidingen is een onderwijsinnovatieproces en vraagt veel zelfreflectie. Het panel ziet een gezonde zelfkritische houding bij de opleidingen en heeft diverse voorbeelden gezien waarbij aanpassingen in het onderwijs gedaan zijn op basis van evaluaties. Zo heeft de hogeschool naar aanleiding van een interne audit in 2018 het onderscheid naar studentdoelgroepen ingevoerd in het flexibele onderwijs.

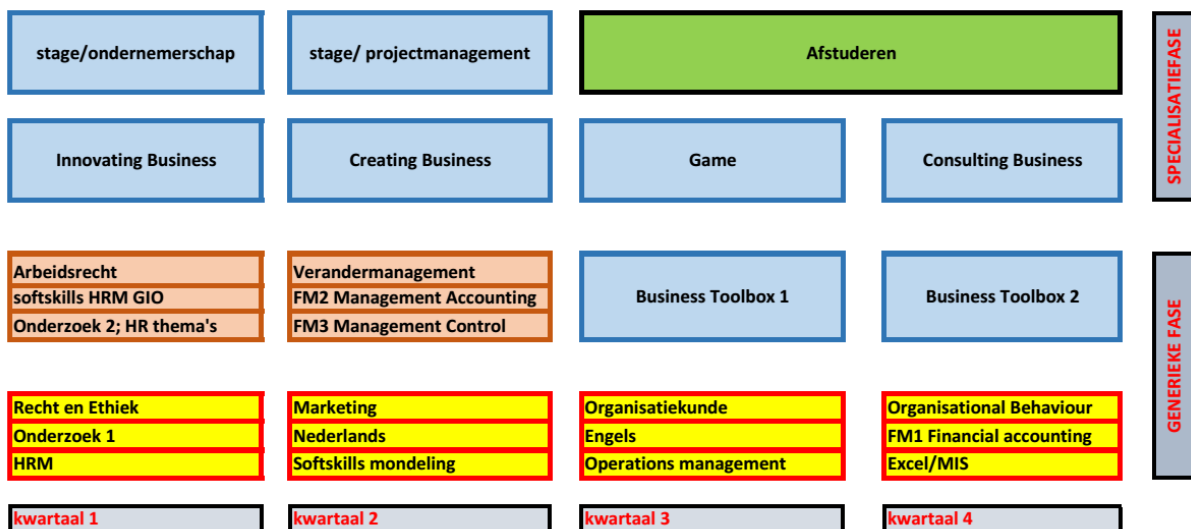
Business Studies

Opzet en inhoud programma

De opleiding bestaat in het eerste jaar uit losse modules van 5 EC. Elk kwartaal worden drie modules aangeboden. Elke module duurt drie weken en de drie modules worden na elkaar aangeboden. De modules en specialisatieblokken staan op zichzelf en kunnen gecombineerd worden tot een (individuele) leerroute. De modules betreffen zowel theorie, als projecten en trainingen. De generieke fase duurt bij een gemiddeld studietempo anderhalf jaar.

In de specialisatiefase worden de vakken per kwartaal gecentreerd rondom een thema. Elk specialisatieblok duurt tien weken. Per week is één avond contacttijd geroosterd. Elke module en elk specialisatieblok wordt afgesloten met een eindopdracht. Studenten kunnen in plaats van de eindopdracht ook vergelijkbaar materiaal uit de eigen beroepspraktijk inbrengen.

De figuren hieronder tonen de module-overzichten van de twee afstudeerrichtingen.

Figuur 6: module-overzicht afstudeerrichting Bedrijfskunde

Figuur 7: module-overzicht afstudeerrichting HRM

Het onderwijs bestaat uit contactmomenten en zelfstudie. Tijdens contactmomenten wordt literatuur verwerkt door middel van intervisie, werkcolleges en projecten. Ook vindt er vaardighedenonderwijs plaats tijdens de contactmomenten. Daarnaast werkt Business Studies met de digitale leeromgeving Moodle. Uit de zelfevaluatie en uit de gesprekken heeft het panel begrepen dat Moodle nog niet volledig wordt ingezet. Docenten kennen nog niet alle mogelijkheden die het programma biedt en de opbouw van modules in Moodle is nog gaande. De inzet van blended learning en de digitale leeromgeving vindt het panel inderdaad nog vrij bescheiden. Het panel vindt het daarom positief om te horen dat de opleiding actief aan het werk is om Moodle in het onderwijs verder te implementeren, met hulp van experts.

Business Studies sluit aan bij de avond-bachelor uit het gemeenschappelijke onderwijsconcept, om zowel studenten met als zonder relevante werkervaring te kunnen bedienen. Studenten zonder relevante werkervaring, of zonder toegang tot een rijke praktijkomgeving, kunnen gebruik maken van casuïstiek binnen het moduleonderwijs in de generieke fase en de thematische blokken in de specialisatiefase. Daarnaast stimuleert de opleiding studenten om samen te werken, waardoor studenten zonder eigen praktijkomgeving kunnen meewerken aan opdrachten uit de werkpraktijk van een andere student. Het panel vindt het positief dat de opleiding ook studenten zonder 'rijke' praktijkomgeving faciliteert om de opleiding te volgen. Dit past volgens het panel bij de bedoeling van het experiment leeruitkomsten.

Studenten zijn erg te spreken over de herkenbare situaties die vanuit het werkveld in het onderwijs worden ingebracht. De opdrachten die studenten doen hebben een dubbele waarde: studenten leren niet alleen zelf van de opdrachten, maar kunnen de opgedane kennis ook in hun werkomgeving inbrengen. Het panel is het met de studenten eens dat de praktijkgerichtheid van de opleiding een sterk punt is.

De opleiding heeft een 'leren-leren'-lijn ontwikkeld waarin studenten onder begeleiding van coaches leren omgaan met leeruitkomsten, het verzamelen van bewijslast via leeractiviteiten of beroepsproducten en het voorbereiden van portfolio-assessments. Deze workshops worden bij aanvang van de studie aangeboden aan de studenten. De opleiding geeft aan dat studenten het flexibele onderwijsconcept bij aanvang van de studie vaak niet goed inschatten. Studenten

hebben volgens de opleiding begeleiding, zoals in de 'leren-leren'-lijn, nodig om te leren omgaan met de benodigde zelfsturing en verantwoordelijkheid die een individuele leerroute met zich meebrengt. Het panel is enthousiast over deze 'leren-leren'-lijn, en vindt dit instrument goed passen bij een flexibele opleiding.

Instream en leerroutes

Studenten kunnen op twee momenten in het jaar instromen. Om te kunnen starten met de opleiding is een havodiploma of mbo-4 diploma nodig. Daarnaast moet de student deelnemen aan een intakeprocedure, waarin gekeken wordt naar de mogelijkheden voor een individuele leerroute van de student. Na inschrijving wordt een onderwijsovereenkomst gesloten tussen student en opleiding. De praktijkbegeleider wordt hier door de opleiding niet bij betrokken, omdat de rol van de praktijkbegeleider bij het onderwijs nog niet uitontwikkeld is. Het panel zou het wenselijk vinden dat de opleiding onderzoekt of de praktijkbegeleider in de toekomst een duidelijke rol zou kunnen krijgen bij het vaststellen van de onderwijsovereenkomst.

De opleiding is zo ingericht dat studenten een individueel traject kunnen volgen om de leeruitkomsten te behalen. Op dit moment volgen de meeste studenten het standaardtraject (het 'olifantenpad'). De opleiding verwacht dat studenten in toenemende mate voor individuele leerroutes zullen kiezen. De ruimte en mogelijkheden die de werkgever biedt, speelt een grote rol bij het al dan niet kunnen inbrengen van praktijksituaties om leeruitkomsten aan te tonen.

Begeleiding en feedback

Coaches van de opleiding Business Studies hebben drie rollen: zij stimuleren de student om keuzes te maken bij het bepalen van de individuele leerroute, bespreken de studievoortgang met de student en managen de verwachtingen van studenten. Coaches helpen studenten bij het invullen van leerroutes en het kiezen van de juiste bewijslast (het volgen van leeractiviteiten of het aanleveren van beroepsproducten). Zowel studenten als docenten hebben behoefte aan duidelijkheid en aan voorbeelden van manieren om met leeruitkomsten te werken. De opleiding werkt aan een basistraining over deze onderwerpen voor zowel docenten als studenten, om coaches op dit punt te ontlasten.

Docenten geven studenten altijd feedback op de geleverde opdrachten. Voor eindopdrachten van modules of blokken krijgen studenten tweemaal feedback van een docent. De kwaliteit en bruikbaarheid van de feedback loopt uiteen. De opleiding heeft dit als verbeterpunt opgepakt door momenten te organiseren voor kalibratie en overleg tussen docenten over het interpreteren en beoordelen van opdrachten. Het panel vindt dit een belangrijke ontwikkeling.

In het e-portfolio van studenten is daarnaast een dashboard ingericht, zodat studenten de voortgang op het behalen van leeruitkomsten op inzichtelijke wijze kunnen bijhouden. Het panel vindt dit een mooi instrument, omdat het de student in staat stelt om eigen regie te voeren over de studievoortgang.

Docenten

De opleiding Business Studies kent 28 docenten (2,8 fte) en een coördinator. De docent-studentratio is 1:26. 86% van de docenten beschikt over een mastergraad. Het panel heeft begrepen dat het flexibele concept voor veel docenten een grote verandering betekende. Niet alle docenten hebben even snel kunnen wennen aan de nieuwe onderwijsleeromgeving. Sommige docenten hebben gekozen om niet meer in de deeltijdvariant les te geven. Ook

studenten geven aan dat sommige docenten beter in het flexibele onderwijstraject passen dan andere docenten.

Kwaliteitszorg

De opleiding kent een actieve curriculumcommissie en examencommissie, die regelmatig met het management overleggen over het doorontwikkelen van het flexibele onderwijsconcept. Het panel vindt het positief dat de examencommissie vanaf het begin van de opleiding direct betrokken was bij de ontwikkeling. De curriculumcommissie is pas in een later stadium betrokken geraakt bij de ontwikkeling van de flexibele opleiding.

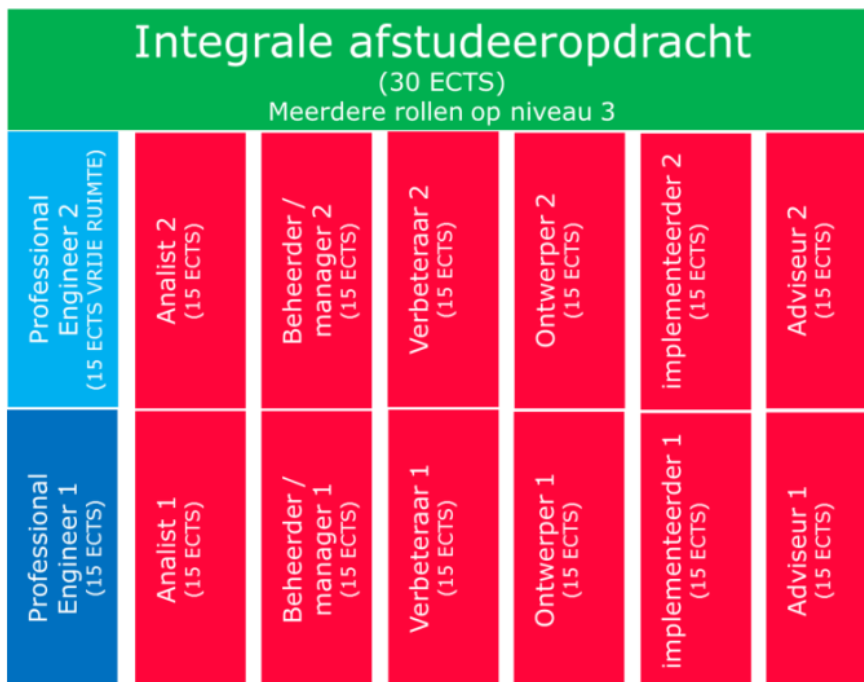
De werkveldcommissie Business Studies komt elke twee maanden bij elkaar om input te leveren op het onderwijsprogramma en bespreekt thema's die door de opleiding aangedragen worden. De werkveldcommissie voelt zich goed gehoord door de opleiding, hun bijdrage wordt door de opleiding vertaald naar het onderwijs. Ook is de werkveldcommissie betrokken bij het geven van sollicitatietrainingen. Uit het gesprek met werkveldvertegenwoordigers heeft het panel begrepen dat de opleiding in een behoefte voorziet: studenten die niet in staat zijn om een voltijdopleiding te volgen, kunnen door de opzet met modules toch een opleiding volgen en worden hierbij goed begeleid vanuit zowel de opleiding als de werkgever.

Engineering

Opzet programma

Het volledige examenprogramma van de flexibele deeltijdopleiding Engineering bestaat uit het aantonen van zeven leeruitkomsten/beroepsrollen van 15 EC op niveau 1, zeven leeruitkomsten/beroepsrollen van 15 EC op niveau 2 en twee leeruitkomsten/beroepsrollen op niveau 3 tijdens het afstuderen. De eerste zestig behaalde EC vormen samen de propedeuse. De invulling van deze zestig EC hangt dus af van de individuele keuzes van de student. Het panel vindt de opzet van de opleiding goed passen bij een flexibele deeltijdopleiding.

Figuur 8 geeft aan hoe het programma van de flexibele deeltijdopleiding Engineering is opgebouwd:

Figuur 8: programma flexibele deeltijdopleiding Engineering

Inhoud programma en werkvormen

Er is per week vijf uur contactonderwijs op de maandag(avond) geroosterd. De onderwijsblokken bestaan uit negen weken onderwijs en een toetsweek. De roostering van onderwijsactiviteiten en toetsen ligt volgens studenten redelijk vast, maar de opleiding is wel flexibel in het bieden van persoonlijke alternatieven als studenten daar om vragen.

De opleiding maakt gebruik van een blend van face-to-face en online leer- en werkvormen. Voorbeelden van werkvormen zijn: interactieve (werk)-colleges, workshops, practica en peer-review. De opleiding gebruikt de digitale leeromgeving (Moodle) om het leerproces van studenten te ondersteunen en als communicatiemiddel. De inzet van blended learning en de digitale leeromgeving vindt het panel nog vrij bescheiden. In de blend van werkplekleren, modulair leren en zelfstudie is nog een slag te maken. Het panel ziet een opleiding die nog onderzoekt welke mogelijkheden er zijn om de onderwijsleeromgeving flexibel in te richten. Het panel is positief over de plannen en onderzoekende houding van de opleiding en is van mening dat een goed ingerichte blend zal bijdragen aan een verhoging van het aantal studenten dat kiest voor een individuele leerroute.

Een sterk punt van de opleiding ziet het panel in de inzet van werken-leren. De beroepsproducten waaraan studenten werken zijn reële situaties bij de werkgever van (één van de) studenten. De opleiding is zichtbaar praktijkgericht en dit wordt door zowel studenten als het werkveld gewaardeerd. Studenten hebben het panel diverse voorbeelden gegeven van hoe zij opgedane kennis en vaardigheden kunnen toepassen in hun dagelijkse praktijk op de werkplek. De opleiding brengt via studenten ook nieuwe kennis naar werkgevers toe, bijvoorbeeld de introductie van de Lean-methode. De praktijkgerichte insteek van de opleiding draagt volgens het panel duidelijk bij aan de ontwikkeling van studenten tot een kundige engineer.

De opleiding Engineering is een vrij brede opleiding die zowel technische vakken als managementvakken omvat. Sommige studenten geven aan meer behoefte te hebben aan

technische diepgang in de vakken. Andere studenten vinden juist dat de bedrijfskundige aspecten van de opleiding onderbelicht blijven. Vanuit het werkveld worden juist vooral managementvraagstukken ingebracht. Het panel heeft met de opleiding over dit dilemma gesproken en heeft begrepen dat het kernteam van de opleiding zoekt naar een manier om technische diepgang in de opleiding in te bouwen. Zoals ook bij standaard 1 beschreven, heeft het panel verschillende geluiden van studenten en werkveldvertegenwoordigers gehoord over de gewenste balans tussen technische vakken en vaardigheden. Het panel vindt het verstandig als de opleiding eerst inventariseert welke wensen en behoeften er bij de studenten en het werkveld op dit vlak bestaan, om vervolgens in samenspraak met het werkveld te werken aan een verandering in het curriculum. Om dit te bespoedigen, zou de opleiding ook uitbreiding van de werkveldadviescommissie met inhoudsdeskundige specialisten kunnen overwegen.

Instroom en leerroutes

Studenten kunnen op vier momenten in het jaar instromen. Om te kunnen starten met de opleiding is een havodiploma of mbo-4 diploma nodig. Daarnaast moet de student deelnemen aan een intakeprocedure, waarin gekeken wordt naar de mogelijkheden voor een individuele leerroute van de student. Na inschrijving wordt een onderwijsovereenkomst gesloten tussen student en opleiding. Het opstellen van de onderwijsovereenkomst vindt zoveel mogelijk plaats op de werkplek van de student.

De opleiding is zo ingericht dat studenten een individueel traject kunnen volgen om de leeruitkomsten te behalen. Op dit moment volgen echter nog maar 3 van de 96 studenten een individueel traject. Wel zijn er regelmatig studenten die een enkele leeruitkomst op individuele wijze invullen vanuit de eigen werkomgeving. Het panel heeft van de opleiding en van studenten begrepen dat er in het begeleidingstraject veel aandacht is voor individuele keuzemogelijkheden.

Begeleiding

Alle studenten hebben een studietoestel. Bij aanvang van de studie bespreken coach en student hoe de persoonlijke leerroute ingevuld wordt. Gedurende de opleiding hebben de coach en student diverse contactmomenten. Studenten ontvangen ook van de (inhoudelijk deskundige) docent feedback op opdrachten. De coaching en feedback is in de ogen van het panel kortlijvig, snel en efficiënt. De waardering hiervoor bij studenten is groot. Het panel vindt de manier waarop de opleiding coaching inzet een groot compliment waard.

Docenten

De opleiding is gestart met een klein kernteam van zeven docenten. De opleiding kende 96 studenten in studiejaar 2018-2019. Door de groei van het aantal studenten, sinds de start van de opleiding, is het aantal docenten gegroeid tot zestien docenten, die meerdere rollen vervullen. Docenten zijn assessor, coach of betrokken bij de ontwikkeling van het programma. Ook wordt regelmatig gebruik gemaakt van gastdocenten. Het panel constateert dat 81% van de docenten een masteropleiding heeft afgerond en dat de meeste docenten inderdaad een (recente) verbinding hebben met de beroepspraktijk van engineers. De meeste coaches en assessoren hebben interne trainingen gevolgd om hun rol te kunnen uitoefenen. Docenten hebben het panel ook verteld dat zij goed gefaciliteerd worden in de inrichting van het onderwijs, bijvoorbeeld de ondersteuning die zij krijgen bij het inrichten van Moodle.

Studenten hebben veel waardering voor hun docenten, zo blijkt uit het studentenhoofdstuk en het gesprek met het panel. Zij menen dat de docenten zowel praktisch als theoretisch goed onderlegd zijn. Docenten zijn goed benaderbaar, reageren snel en geven tijdig feedback op

ingeleverde beroepsproducten. Ook vinden studenten het prettig dat er op een interactieve manier lesgegeven wordt, met veel ruimte voor inbreng van studenten zelf. De gastcolleges bieden volgens studenten een goede meerwaarde, naast de reguliere onderwijsvormen. Het panel concludeert dat de opleiding gedragen wordt door een deskundig en betrokken docententeam.

Informatievoorziening

Het panel heeft van studenten begrepen dat zij bij de start van een module regelmatig moeite hebben met inschatten hoe het uiteindelijke beroepsproduct eruit moet zien. De modulebeschrijvingen voorzien niet altijd in voldoende informatie. Ook hebben studenten moeite met het gebruik van verschillende informatiesystemen naast elkaar, waardoor zij informatie niet altijd weten te vinden. Studenten zijn wel positief over de informatie die via Moodle verschaft wordt. Het panel vindt daarom dat de opleiding kan werken aan een verbetering van de informatievoorziening naar studenten.

Kwaliteitszorg

De opleiding organiseert onderwijsbeoordelingen na elk onderwijsblok en eenmaal per jaar wordt een centrale bijeenkomst met alle studenten georganiseerd. De opleiding heeft willen investeren in een cultuur waarin docenten en studenten op een open wijze contact met elkaar hebben. Studenten worden aangemoedigd om zowel ongevraagd als gevraagd feedback op het onderwijs te geven. Studenten hebben het panel op de visitatiedag verteld dat zij merkbaar ervaren dat hun feedback opgepakt is door de opleiding en tot verbeteringen heeft geleid.

Social Work

Bij de start van de opleiding in 2016 kende het programma veel flexibiliteit: de opleiding had meerdere instroommomenten per jaar en kende een cursorisch programma, waarbij studenten losse modules konden volgen. De eerste jaren van de opleiding zijn anders verlopen dan gepland. De opleiding had te maken met verschillende organisatorische problemen. Daarnaast was er onvoldoende gezamenlijke visie op flexibilisering en gemeenschappelijke werkwijze bij het management en het docententeam. Ook waren studenten ontevreden met het onderwijs. Zij vonden dat de opleiding onvoldoende aansloot bij hun verwachtingen. Studenten gaven aan dat ze behoefte hadden aan meer structuur en succeservaringen. Zij vonden het bijvoorbeeld moeilijk om de kennis en vaardigheden opgedaan in een module te relateren aan een leeruitkomst en aan praktijksituaties. Daarnaast werden leeruitkomsten alleen op eindniveau getoetst, waardoor studenten meerdere modules moesten volgen voordat ze een leeruitkomst konden behalen. Ten slotte leken er grote prestatieverschillen te zijn tussen studenten, waarbij het al dan niet hebben van een relevante werkplek een verklaring zou kunnen zijn volgens de opleiding.

Naar aanleiding van alle problemen en klachten heeft de opleiding besloten om grote wijzigingen door te voeren. De deeltijdopleiding Social Work heeft per september 2018 een instroomstop ingesteld tot 1 april 2020. In de tussenliggende periode werkt de opleiding aan een transitieplan om de deeltijdopleiding opnieuw in te richten. Het onderwijsprogramma voor zittende studenten was ten tijde van de visitatie op een aantal punten reeds aangepast.

Het panel prijst de zelfkritische houding van de opleiding en vindt het erg sterk dat de opleiding heeft gekozen om de problemen bij de wortel aan te pakken. In het voorjaar van 2018 is de opleiding met een teamontwikkelingstraject gestart om een gezamenlijke visie op de vorm en

inhoud van het onderwijsprogramma te formuleren en om gezamenlijk te werken aan de geconstateerde knelpunten. De opleiding wil het nieuwe curriculum op 1 april 2020 klaar hebben en met ingang van deze datum ook de instroom voor nieuwe studenten weer openen. Het onderwijs voor de zittende studenten loopt door, zodat zij zonder vertraging de opleiding kunnen doorlopen.

Nieuw onderwijsprogramma

De uitgangspunten voor het vernieuwde programma zijn:

- Reductie van veertien naar negen leeruitkomsten.
- Onderzoeken of het wenselijk en haalbaar is om de leeruitkomsten in twee niveaus onder te verdelen, zodat studenten eerder een gedeelte van een leeruitkomst kunnen afronden en daardoor succeservaringen op kunnen doen.
- Onderwijsmodules die één gehele leeruitkomst omvatten.
- Meer structuur in het programma, begeleiding en toetsing, waarbij het onderwijs gericht is op het (snel) kunnen behalen van de eerste drie leeruitkomsten.
- Uitwerking van het concept *flipping the classroom* naar *blended learning*

Het panel vindt het onderzoeken van het opdelen van de leeruitkomsten in verschillende niveaus een goede stap en doet de suggestie om de propedeuse (eerste modules) op een lager niveau te beoordelen dan andere modules. Sommige beoogde leerresultaten zijn eenvoudiger naar een startkwalificatie te vertalen dan naar een eindkwalificatie. Voor een student zonder werkervaring is het prettig om met deze beoogde leerresultaten op startniveau te beginnen tijdens de eerste werkzaamheden als sociaal werker. Voorbeelden hiervan zijn volgens het panel de leeruitkomsten 'Hetagogisch handelen met de klant of klantgroep' en de 'Social Worker als gesprekspartner'.

In 2018-2019 waren vier van de modules reeds uitgewerkt naar het nieuwe format:

- Hetagogisch handelen met de klant of klantgroep (30 EC)
- Preventie en signaleren (15 EC)
- Social Worker als gesprekspartner (30 EC)
- Ondernemerschap: de IK-bv (15 EC)

De opleiding heeft een ontwikkelteam opgericht om de modules verder uit te werken naar een blended format en om de andere leeruitkomsten uit te werken naar modules. In de zelfevaluatie geeft de opleiding aan dat de curriculum- en examencommissie in het verleden niet voldoende bij de ontwikkeling van het programma betrokken waren. Bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum zijn deze commissies vanaf het begin wel nauw betrokken. Het panel heeft ook begrepen dat de opleiding de werkveldadviescommissie actief bij de nieuwe ontwikkelingen betreft. Het panel ziet dat de opleiding zich bewust is van het belang om alle stakeholders bij het vormgeven van het nieuwe programma te betrekken en dat de opleiding hier de eerste stappen voor heeft gezet.

Bij de ontwikkeling van nieuwe modules maakt de opleiding waar mogelijk gebruik van bestaand onderwijsmateriaal uit de voltijdopleiding. Een belangrijk kenmerk van de nieuwe modules is het gebruik van blended onderwijsvormen. De uitwerking van de modules in een blended vorm was ten tijde van de visitatie nog niet afgerond, behalve voor de module Ondernemerschap. Het panel vindt de module Ondernemerschap goed uitgewerkt, maar heeft onvoldoende beeld van het

totale onderwijsprogramma kunnen krijgen om tot een volledig oordeel te kunnen komen over de kwaliteit hiervan.

Eerste ervaringen met het vernieuwde onderwijsprogramma

Het nieuwe onderwijsprogramma is nog volop in ontwikkeling, maar in studiejaar 2018-2019 waren de eerste aanpassingen al wel doorgevoerd. Dit betrof onder andere de nieuwe opzet met onderwijsblokken van tien weken en de vier nieuwe modules (zie hierboven). Het panel heeft met een aantal studenten gesproken over hun eerste ervaringen. Studenten vinden de opzet in onderwijsblokken van tien weken een verbetering. Studenten merken daarnaast meer ruimte voor differentiatie tussen verschillende studenten. Ook geven ze aan dat de nieuwe opleidingsstructuur zorgt dat er meer gestuurd wordt op kennisverwerving. De meer ambitieuze studenten vinden het wel jammer dat de nieuwe opzet minder modules en daarmee minder keuzemogelijkheden kent. Studenten ervaren de nieuwe opzet nog wel als flexibel genoeg, omdat het mogelijk blijft om een eigen leerpad in te richten en modules te doorlopen zonder reguliere lessen te volgen. Studenten geven daarnaast aan dat zij zich in de eerste twee jaar onvoldoende gehoord vonden. Nu ervaren ze wel dat de opleiding bereid is om te veranderen en te verbeteren. Dit is voor de studenten erg belangrijk.

De opleiding geeft in de zelfevaluatie aan dat er reeds goede stappen gezet zijn in de richting van teamontwikkeling, eigenaarschap, samenwerking en zelforganisatie. Dit proces is volgens de opleiding echter nog niet afgerond. Het panel komt tot hetzelfde oordeel: het panel heeft, na het bestuderen van alle documentatie en het voeren van gesprekken met alle betrokkenen, nog te weinig zicht kunnen krijgen op de vernieuwde onderwijsleeromgeving om hier een volledig oordeel over te kunnen geven.

Het panel constateert dat de flexibele deeltijdopleiding Social Work een zware route heeft afgelegd in de afgelopen jaren. De opleiding is van start gegaan met een zo flexibel mogelijk onderwijsprogramma, maar kon dit in de praktijk onvoldoende waarmaken. Door goed naar studenten te luisteren, is nu de basis gelegd voor een nieuw onderwijsprogramma dat beter aansluit bij de behoeften van studenten. De belangrijkste verbeterpunten hebben betrekking op standaard 2: de uitvoering van het onderwijsconcept, de vernieuwde vormgeving van modules (inhoud en blended onderwijsvormen), het formeren van een toegewijd docententeam en de invoering van niveaustappen bij het behalen van leeruitkomsten. Het panel ziet dat de opleiding verschillende verbeterstappen heeft gezet, maar constateert ook dat de meeste stappen nog in een ontwerpstadium zijn. De opleiding zit nog midden in het proces van verbeteren en herstructureren. Het panel staat niet negatief tegenover het terugbrengen van meer structuur in de opleiding, maar wijst er wel op dat teveel structuur ten koste van het flexibele karakter van de opleiding kan gaan. Het panel vindt het belangrijk dat de opleiding zich van dit risico bewust is en dit meeneemt in haar overwegingen bij het herontwerpen van de opleiding.

Het panel is positief over de ingezette verbeterrichting en heeft vertrouwen dat de voorgenomen verbeteringen zullen leiden tot een kwalitatief goede onderwijs- en leeromgeving voor de flexibele deeltijdopleiding Social Work. Dit vertrouwen wordt versterkt doordat de opleiding sterk inzet op het creëren van een toegewijd deeltijdteam. Het huidige deeltijdteam bestaat uit 14 docenten (ongeveer 13 fte). Van deze docenten heeft 79% een masterdiploma of hoger en 86% van de docenten heeft een didactische scholing gevolgd (bij Zuyd Hogeschool of elders). Het panel heeft daarnaast geconstateerd dat vrijwel alle docenten recente banden hebben met het werkveld.

Er wordt in gezamenlijkheid gewerkt aan een nieuwe visie op flexibel onderwijs en de uitwerking daarvan in een onderwijsprogramma. Bij het management is een groot besef dat een succesvolle doorstart afhankelijk is van het actief betrekken van alle relevante partijen, zoals de curriculumcommissie, de examencommissie, docenten, studenten en het werkveld. Het actief betrekken van relevante stakeholders en voldoende budgettaire ondersteuning zijn volgens het panel basisvoorwaarden voor het kunnen slagen van de onderwijsvernieuwingen.

Het volledig uitvoeren van het transitieprogramma binnen een periode van maximaal twee jaar is volgens het panel nodig om aan alle eisen op standaard 2 te kunnen voldoen. Na het voeren van gesprekken met de verschillende betrokkenen van de opleiding en bestudering van de verbeterplannen, acht het panel het realistisch dat de benodigde veranderingen binnen dit tijdsbestek gerealiseerd kunnen worden. De opleiding is reeds gestart met het verbetertraject en ligt op schema om de belangrijkste aanpassingen gereed te hebben in het voorjaar van 2020, zodat de instroom weer opgestart kan worden. De eerste zichtbare resultaten van de veranderingen kunnen in het opeenvolgende jaar verwacht en gemonitord worden.

Verpleegkunde

Opzet programma

De leeruitkomsten van de opleiding Verpleegkunde zijn door ontwerp- en ontwikkelgroepen vertaald naar een onderwijsprogramma en moduleschema's. Het panel heeft het document *Blauwdruk 2.0 Curriculum BN2020 deeltijdopleiding* gelezen waarin het onderwijsprogramma duidelijk beschreven staat. Het onderwijsprogramma van Verpleegkunde is verdeeld in vier perioden van tien weken waarin verschillende leereenheden gepland staan. Elke leereenheid bestaat uit drieweekse modules en heeft een aandeel van 280 uur praktijkleren. Studenten kunnen zelf kiezen welke modules ze volgen om de leeruitkomsten van een leereenheid te behalen. De belangrijkste kenmerken van de deeltijdopleiding Verpleegkunde:

- De leeruitkomsten bachelor Verpleegkunde zijn leidend.
- De kenmerkende beroepssituaties op twee niveaus vormen de inhoud van de modules en worden flexibel aangeboden. Er is geen volgtijdelijkheid tussen de vier zorggebieden. Wel dient eerst niveau 1 en vervolgens niveau 2 van een zorggebied aangetoond worden.
- 240 EC's zijn te behalen via leerwegaafhankelijke toetsen.
- Iedere student moet alle leeruitkomsten en de toetsing van afstuderen (incl. Profilerings) met een voldoende afsluiten om 240 EC te behalen.
- Voor aanvang van het afstuderen moeten alle leeruitkomsten bewezen zijn op het hoogste niveau.
- Voor mensen die geen BIG-registratie hebben, zijn 2300 uur stage vereist.
- Modules worden in periodes van drie weken aangeboden, er is één dag per week een terugkomdag op dinsdag of donderdag. De rest van de week is zelfstudie gepland en werken in de groep.
- Leeractiviteiten vinden zoveel mogelijk plaats in een leergemeenschap of community en op de werkplek.

Figuur 9: kenmerken deeltijdopleiding Verpleegkunde

De eerste zestig behaalde EC vormen samen de propedeuse. Voor de invulling van deze zestig EC kan de student zelf een keuze maken uit de aangeboden modules. Dit vindt het panel passend bij flexibel onderwijs. Na het behalen van alle leeruitkomsten op niveau 1 en niveau 2 mag de student starten met het keuzeonderwijs (15 EC) en het afstudeerprogramma (twee modules met een totaal van 45 EC). Schematisch ziet het programma van de opleiding Verpleegkunde er als volgt uit:

Leereenheid	Studielast
1. Voorzorg (niveau 1)	15 EC
2. Gemeenschapszorg (niveau 1)	15 EC
3. Laagcomplexere zorg (niveau 1)	15 EC
4. Hoogcomplexere zorg (niveau 1)	15 EC
5. Voorzorg (niveau 2)	30 EC
6. Gemeenschapszorg (niveau 2)	30 EC
7. Laagcomplexere zorg (niveau 2)	30 EC
8. Hoogcomplexere zorg (niveau 2)	30 EC
Afstudeerproduct Advies	22 EC
Afstudeerproduct Handelen	23 EC
Keuzeonderwijs	15 EC

Figuur 10: onderwijsprogramma Verpleegkunde

Het panel vindt de opzet van de opleiding goed passen bij een flexibele deeltijdopleiding. De opleiding maakt gebruik van een blend van face-to-face en online leer- en werkvormen. Er is per week 4 uur contactonderwijs en 8 uur (online) zelfstudie geroosterd. De contacturen zijn geroosterd op verschillende dagdelen (ook avonden), om aan te kunnen sluiten op de onderwijsmodule Avond-Bachelor. Essentieel in de blend is het werkplekleren: de werkomgeving waarin studenten hun leeruitkomsten aantonen. Studenten tonen voor een belangrijk deel hun leeruitkomsten aan in hun eigen werkomgeving. De opleiding zou naar mening van het panel echter nog sterker kunnen laten zien hoe het werkveld participeert in de opleiding en het leerproces ondersteunt.

Inhoud programma

Bij de start van de opleiding werd gewerkt met generieke, contextonafhankelijke en stapelbare modules. Uit evaluaties bleek echter dat studenten het programma te weinig samenhangend en betekenisvol vonden. Daarom is het curriculum in januari 2017 herzien, waarbij aansluiting is gezocht met het curriculum van de voltijdvariant Verpleegkunde. De deeltijdopleiding is identiek aan de voltijdvariant in de keuze van zorggebieden en rollen als kader voor de opleiding en kent een gelijk afstudeerprogramma. Het panel begrijpt deze keuze, maar wil de opleiding tegelijkertijd uitdagen om bij de inrichting van het onderwijs het flexibele karakter van de deeltijdopleiding zoveel mogelijk centraal te blijven stellen.

De opleidingsthema's komen geïntegreerd in het gehele programma aan de orde. Elke module is gebaseerd op diverse kritische beroepssituaties, die zijn opgesteld in samenwerking met de praktijk. Het document *Blauwdruk 2.0 Curriculum BN2020 deeltijdopleiding* geeft een duidelijk overzicht met de leeruitkomsten per module en maakt inzichtelijk wat de relatie van de niveaus (SOLO) tot de modules is. Hieruit blijkt dat de opleiding een goed samenhangend en doordacht curriculum heeft opgebouwd, waarin de beoogde leerresultaten goed afgedekt worden. Het panel constateert verder dat de *Body of Knowledge and Skills* voldoende afgedekt wordt door het curriculum. In de zelfevaluatie geven studenten aan dat zij behoefte hebben aan meer onderwijs in het gebruiken van *Evidence Based Practice* (EBP) en het gebruik van APA-richtlijnen voor bronvermelding. Docenten erkennen dat verbetering van het schrijfonderwijs prioriteit heeft. Het panel ziet hier inderdaad ruimte voor verdere verbetering van het vaardighedenonderwijs.

Instroom en leerroutes

Studenten zijn toelaatbaar tot de opleiding als zij beschikken over een havo- of mbo4-diploma. Tijdens het intakegesprek bespreken student en coach de individuele leerweg die het beste aansluit bij de vooropleiding, werkervaring en wensen van de student. De meeste studenten hebben reeds een diploma mbo-verpleegkunde behaald. Het panel vindt dat de intakegesprekken een goede start bieden aan studenten en hen helpen om hun leerroute flexibel in te richten. De opleiding zou in de voorlichting en in de intakegesprekken nog duidelijker kunnen maken hoe de opleiding aansluit bij de verschillende vooropleidingen van studenten en tot welke verschillen (en eventueel versnellingen) in leerroutes dit kan leiden.

Studenten met een mbo-verpleegkundeachtergrond vinden dat de opleiding goed aansluit bij hun eerder opgedane kennis en vaardigheden, zo blijkt uit de zelfevaluatie. Studenten met een andere opleidingsachtergrond hebben behoefte aan meer onderwijs in anatomie, fysiologie, pathologie en vaardigheden. De opleiding biedt studenten nu wel de mogelijkheid om deze kennis en vaardigheden via zelfstudie op te doen, maar toetst dit nog niet. Wel worden voorbehouden handelingen en verpleegkundig rekenen getoetst bij verpleegkundigen-in-opleiding die nog niet BIG-geregistreerd zijn. Ook het werkveld geeft aan dat de opleiding meer

zou kunnen aansluiten bij de klinische praktijk en dat meer aandacht voor anatomie en fysiologie gewenst is.

Het panel heeft begrepen dat de opleiding al verbeteringen ingezet heeft door het aanpassen van de inhoud en frequentie van vaardigheidstrainingen. De opleiding wil de aansluiting bij zij-instromers optimaliseren en de vaardigheidstrainingen verder aanpassen. Het panel onderschrijft de reeds ingezette en voorgenomen verbeteringen. Het panel raadt de opleiding ook aan om het werkveld actief te betrekken bij de aanpassing van het vaardighedenonderwijs.

Leeruitkomsten kunnen aangetoond worden door modules te volgen. Studenten kunnen leeruitkomsten ook aantonen door andere leeractiviteiten in te brengen, zoals eerder gevolgde cursussen. Ook werkplekopdrachten kunnen ingezet worden om te voldoen aan leeruitkomsten. Volgens de opleiding hebben veel studenten in het begin van de opleiding nog alle aandacht voor het onderwijs nodig. Als studenten wat verder zijn, zien zij vaak meer mogelijkheden tot versnellen in de opleiding. Studenten ervaren hier wel een grens aan, omdat er twee vaste lesdagen zijn (dinsdag en donderdag). Hierdoor kan het tegelijkertijd volgen van modules lastig zijn.

Studenten zijn tevreden over de mogelijkheden om zelf hun leerroute in te richten. Ook zijn zij erg tevreden over de transfer van opgedane kennis en ervaringen naar de werksituatie. In het studentenhoofdstuk geven studenten aan dat de opleiding minder flexibel is dan zij in eerste instantie hadden verwacht. Zij hebben ervaren dat de opleiding in de eerste jaren nog zoekende was naar de inrichting van het flexibele onderwijs. Toch zien zij dat de opleiding steeds bezig is met het verder verbeteren van de flexibele inrichting en de inhoud van de opleiding en daarbij actief om de mening van studenten vraagt. Dit wordt door de studenten als erg positief ervaren.

Begeleiding

De opleiding heeft veertien coaches die de studenten individueel begeleiden vanaf de intake tot aan het afstuderen. De coach heeft twee uur contacttijd per tien weken per student ter beschikking. Het aantal coaches is het afgelopen jaar gereduceerd om de onderlinge afstemming beter te kunnen organiseren. De opleiding organiseert periodiek overleg met alle coaches.

Studenten zijn tevreden over hun coaches en de kwaliteit van de begeleiding die zij krijgen bij het opstellen en volgen van een persoonlijke leerroute. Aan het begin van de opleiding was het zowel voor coaches als studenten zoeken naar de beste manier van begeleiden. De begeleiding is inmiddels goed op gang gekomen. Studenten hebben het panel verteld dat zij altijd bij de coach terecht kunnen met vragen en problemen en dit zeer waarderen. Zij zien dat coaches elkaar onderling helpen en ook studenten stimuleren om van elkaar te leren. Het panel vindt de manier waarop de opleiding coaches inzet om studenten te begeleiden een groot compliment waard.

Docenten

Bijna 80% van de docenten werkt deeltijd in de praktijk, of heeft relevante werkervaring opgedaan in de afgelopen vijf jaar. Bij de start van de opleiding werd een module vaak door meerdere docenten verzorgd. Om voor meer samenhang binnen een module te zorgen en de groepsdynamiek beter te kunnen begeleiden, wordt nu nog maar één docent aan een leereenheid van tien weken (drie modules) gekoppeld.

Uit het gesprek met docenten heeft het panel begrepen dat de omslag naar een flexibel onderwijsconcept voor zittende docenten een grote omschakeling was. Zij zijn echter goed

begeleid vanuit de hogeschool en de opleiding, onder andere doordat verschillende seniordocenten een coachende rol vervullen binnen het docententeam. Het panel vindt het positief dat docenten onderling veel ervaring uitwisselen en kennis delen.

Studenten zijn over het algemeen tevreden over de kwaliteit van docenten. De meeste docenten beschikken over voldoende praktijkervaring en zijn goed benaderbaar. Over de didactische kwaliteiten zijn studenten wisselend tevreden. De studenten die het panel gesproken heeft tijdens de visitatie schetsten een positiever beeld van de docentkwaliteit dan het studentenhoofdstuk in de zelfevaluatie doet. Het panel heeft ondervonden dat de opleiding de bevindingen van studenten serieus neemt en verschillende maatregelen heeft ingezet om de didactische vaardigheden van docenten te verbeteren. Deze maatregelen betreffen coaching van juniordocenten door seniordocenten en het aanbieden van didactische scholing aan alle docenten, inclusief docenten met een tijdelijk contract. Uit de documentatie blijkt dat de meeste interne en externe assessoren recent de training voor assessoren van Zuyd Hogeschool gevolgd hebben of dit op korte termijn gaan doen. Een kleiner deel van de coaches en assessoren heeft een workshop 'coachen op bewijslast' of 'intake' gevolgd. Het panel moedigt de opleiding aan om aandacht te blijven houden voor afstemming tussen docenten en de didactische scholing van docenten.

Voorzieningen

Het panel vindt dat Moodle goed gebruikt wordt door de opleiding. De digitale onderwijsleeromgeving is goed gevuld en fungeert als ruggengraat van de opleiding. De informatievoorziening door de opleiding is volgens studenten sterk verbeterd door de invoering van een nieuwsbrief per blok van 10 weken (vier op jaarbasis).

Kwaliteitszorg

De opleiding heeft een werkgroep werkveld ingesteld waarin de vijf grootste werkveldpartners vertegenwoordigd zijn. De werkgroep heeft als doel om informatie te delen tussen docenten, coaches, werkbegeleiders en examinatoren, zodat leeruitkomsten eenduidig geïnterpreteerd worden en men op de hoogte is van elkaars rollen en taken. De werkgroep komt vier keer per jaar bijeen. Daarnaast organiseert de opleiding vier keer per jaar een workshop voor werkveldbegeleiders om hen te informeren over het didactische concept, het assessment, de rubrics en het belang van een werkbegeleider op hbo-niveau (NLQF-6). Uit het gesprek met werkveldvertegenwoordigers heeft het panel begrepen dat deze workshops goed aansluiten bij de behoeften van werkbegeleiders. Ook studenten constateren dat de werkbegeleiders baat hebben bij de workshops waardoor de praktijkbegeleiding beter aansluit bij het onderwijs. De workshops worden daarnaast door het werkveld ook gewaardeerd als middel om hun betrokkenheid bij de opleiding te vergroten.

De opleiding organiseert meerdere keren per jaar een studentenoverleg waarin studentvertegenwoordigers feedback op de opleiding kunnen geven. In de afgelopen jaren werd in dit overleg onder andere gesproken over toetsing, kwaliteit van coaches en docenten, (digitale) leeromgeving, organisatie en faciliteiten van het onderwijs en aansluiting van de leereenheden bij leeruitkomsten. Ook is er een opleidingscommissie, die wordt gedeeld met de voltijd en duale opleidingsvarianten. Het panel heeft tijdens het gesprek met studenten begrepen dat de opleiding studenten regelmatig om feedback vraagt en daar ook echt wat mee doet. De veranderbereidheid van de opleiding wordt door studenten erg gewaardeerd. Het panel is tevreden over de kwaliteitszorg van de opleiding en de manier waarop werkveld en studenten hierbij betrokken worden.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Experiment Leeruitkomsten:

De opleiding hanteert een passende vorm van toetsing van de leeruitkomsten. De gehanteerde methoden en instrumenten zijn geschikt voor leerwegonafhankelijk toetsen en beoordelen. De opleiding hanteert een heldere procedure voor toetsing, waarop de examinatoren zijn voorbereid. De examencommissie heeft daarbij een uitgesproken, proactieve rol. Zij hanteert een adequate methode om te borgen dat leeruitkomsten door individuele studenten worden gerealiseerd en dat examinatoren voldoen aan de vereiste kwalificaties om de leeruitkomsten op een eenduidige wijze te toetsen en beoordelen.

Conclusie

De beoordeelde opleidingen voldoen allen aan de eisen van standaard 3.

Het panel stelt vast dat de opleidingen allen een passende vorm van toetsing van de leeruitkomsten hanteren. De opleidingen maken gebruik van een portfolio-assessment in combinatie met criteriumgerichte interviews. Deze toetsvormen bevorderen het leerwegonafhankelijk toetsen en beoordelen. Het portfolio-assessment geeft studenten de mogelijkheid om eerder behaalde kwalificaties aan te tonen en in te zetten om leeruitkomsten te behalen. Het panel heeft een aantal mooie voorbeelden van portfolio's van studenten gezien, die duidelijk laten zien dat studenten in de praktijk over de getoetste leeruitkomsten beschikken. Bij de opleiding Social Work hebben nog relatief weinig studenten geprobeerd om leeruitkomsten aan te tonen. De opleiding probeert dit te stimuleren via het leren-leren-traject, door meer tijd te investeren in het voorbereiden van studenten op de benodigde kwaliteit van de bewijslast om leeruitkomsten aan te tonen.

De borging van de toetskwaliteit is op orde. De examencommissies van de verschillende deeltijdopleidingen vervullen op adequate wijze hun rol en hebben onderling goed overleg. Er wordt gebruik gemaakt van diverse instrumenten om de toetskwaliteit te borgen, zoals de structurele inzet van twee assessoren per toets en het gebruik van rubrics bij de beoordelingen. Het panel vindt dit goede instrumenten, maar ziet ook dat er verschillen tussen assessoren zijn in de interpretatie van de rubrics. Het panel raadt de opleidingen daarom aan om periodiek kalibratiesessies in te voeren. De opleiding Verpleegkunde organiseert reeds kalibratiesessies, maar kan dit nog verder structureren. De rubrics van alle opleidingen kunnen specifiekere geformuleerd worden om mogelijke beoordelingsverschillen te minimaliseren. De schriftelijke feedback die studenten op hun werk ontvangen kan daarnaast uitgebreider en specifiekere geformuleerd worden door de assessoren. Op instellingsniveau is veel materiaal beschikbaar voor de inrichting van het toetsingsproces. Het panel vindt dat de opleidingen dit nog meer zouden kunnen gebruiken om de beoordelingen beter navolgbaar te maken en de kwaliteit van feedback aan studenten te verbeteren.

Er is voldoende aandacht voor de scholing van examinatoren om de leeruitkomsten op een eenduidige wijze te toetsen en te beoordelen. Het panel is positief over de assessorentraining die op instellingsniveau georganiseerd wordt. Vrijwel alle assessoren van de vier opleidingen hebben hier aan deelgenomen. Het panel vindt het daarnaast sterk dat de opleidingen gebruikmaken van assessoren vanuit het werkveld. Vooral de opleidingen Social Work en Verpleegkunde doen dit consequent en op een uitstekende manier.

Alles overziend, stelt het panel vast dat bij alle vier opleidingen de leeruitkomsten centraal staan in de toetsing en dat de wijze van toetsing aansluit op het onderwijs, de vormgeving en principes die daarin leidend zijn. De geconstateerde verbeterpunten passen bij de ontwikkelingsfase van de opleidingen.

Onderbouwing

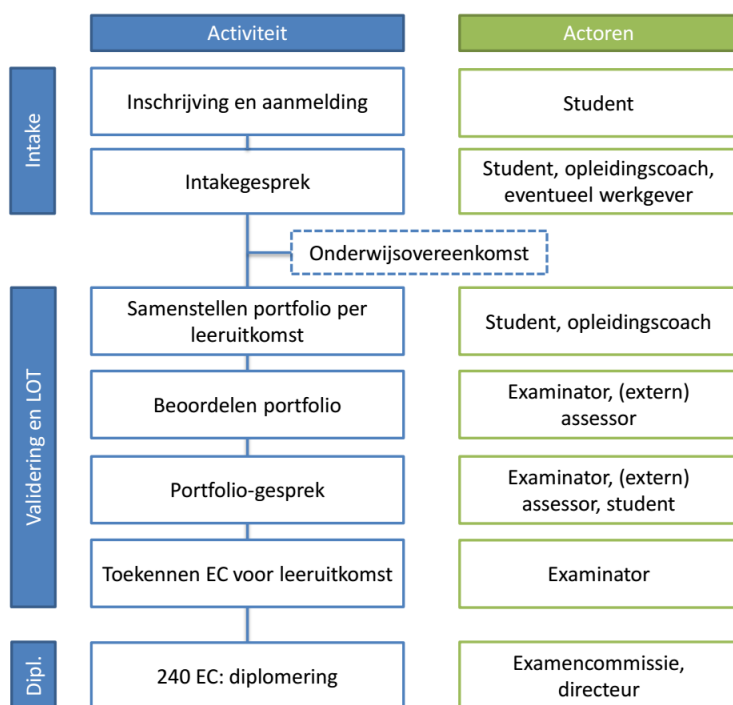
Generiek

Toetsvisie en uitgangspunten

Om leeruitkomsten leerwegonafhankelijk te kunnen toetsen, heeft Zuyd Hogeschool gekozen voor toetsing door middel van een portfolio-assessment. In het gemeenschappelijke onderwijsmodel is een aantal richtlijnen geformuleerd voor leerwegonafhankelijke toetsing. De hoofdlijnen van het gemeenschappelijke toetsmodel zijn:

- Per leeruitkomst vindt competentiegerichte toetsing plaats.
- Het portfolio-assessment vindt plaats aan de hand van een e-portfolio, dat per leeruitkomst gevuld wordt met bewijsstukken. De bewijslast kan per leeruitkomst en per student verschillen.
- Het toetsprogramma is transparant verwoord in de Onderwijs- en Examenregelingen van de opleidingen.
- De opleidingen verlenen geen vrijstellingen. Validering van eerder of elders verworven competenties vindt plaats door het aantonen van leeruitkomsten.
- De leeruitkomsten worden door gekwalificeerde assessoren beoordeeld en het resultaat wordt vastgesteld door aangewezen examinatoren.

Figuur 11 geeft weer hoe het proces van valideren en leerwegonafhankelijke toetsing van leeruitkomsten plaatsvindt.

Figuur 11: het proces van valideren en leerwegonafhankelijke toetsing van leeruitkomsten

Toetsing van leeruitkomsten

De toetsing van de leeruitkomsten verloopt in drie stappen: self-assessment door de student, peer-assessment door een medestudent of een inhoudelijk deskundige collega, en een portfolio-assessment door twee assessoren. Voor de beoordeling van elke leeruitkomst is een rubric beschikbaar. De bewijslast in het e-portfolio moet voldoen aan de de AARID-criteria: authenticiteit, actualiteit, relevantie, intensiteit en domeinvariatie.

Zuyd Hogeschool heeft een werkdocument ontwikkeld waarin richtlijnen worden gegeven voor het beoordelen van leeruitkomsten aan de hand van een portfolio-assessment en criteriumgerichte interviews. Ook worden workshops georganiseerd voor assessoren en coaches waarin zij leren werken met beoordelingscriteria en het coachen en toetsen op bewijslast. Het panel is positief over de aandacht die de opleidingen hebben voor training van de assessoren.

Het panel constateert dat de toetsprogramma's van de vier opleidingen leerwegonafhankelijk zijn ingericht. De gekozen toetsvorm, een portfolio-assessment in combinatie met criteriumgerichte interviews, geeft studenten voldoende mogelijkheden om een eigen leerroute te doorlopen.

Examenprogramma

Het examenprogramma van de opleidingen is vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregelingen. De opleidingen kennen een propedeuse van 60 EC. Het overige programma beslaat 180 EC, waarbinnen alle opleidingen van Zuyd Hogeschool een vrije profileringsruimte van 15 EC en een afstudeerprogramma van 30 EC hebben. Verpleegkunde heeft voor een groter afstudeerprogramma gekozen (twee onderdelen van samen 45 EC). Studenten moeten alle leeruitkomsten van een opleiding met positief resultaat afgerond hebben, voordat zij mogen starten met het afstudeerprogramma. Het afstuderen kan als enige onderdeel van de opleiding

niet behaald worden door eerder verworven competenties in te brengen. Het afstudeerprogramma heeft dezelfde vorm als dat van de voltijdvarianten van de opleidingen, zie verder Standaard 4.

Vrijstellingen en inbreng Eerder Verworven Competenties (EVC)

De opleidingen maken geen gebruik van vrijstellingen. Studenten moeten leeruitkomsten altijd aantonen door bewijsstukken in het portfolio te verzamelen en hierop te reflecteren in een criteriumgericht interview. Dit kan door bewijs te verzamelen tijdens het volgen van een module, maar ook door eerder opgedane ervaring of bewijslast uit de praktijk in te brengen. De rubrics zijn richtinggevend voor het aanleveren van bewijsstukken door studenten van EVC's.

Borging toetskwaliteit

De opleidingen hebben een examencommissie die verantwoordelijk is voor het borgen van de toetskwaliteit en het eindniveau. Deze examencommissies hebben alle opleidingsvarianten onder hun hoede. In de examencommissies is een specifiek lid aangewezen voor de deeltijdopleidingen. De examencommissies hebben een samenwerkingsverband voor de flexibele deeltijdopleidingen waarin de aangewezen leden voor de deeltijdopleidingen vertegenwoordigd zijn. Het doel van dit samenwerkingsverband is het delen van kennis en ervaringen over toetsing binnen de flexibele deeltijdopleidingen. Het panel vindt het positief dat de examencommissie onderling contact onderhouden en van elkaar willen leren. De examencommissies hebben bij de start van de flexibilisering tijd nodig gehad om in hun rol te komen en nauw betrokken te raken bij het experiment leeruitkomsten. Op het moment van visiteren hadden de verschillende examencommissies hun rol en het bewaken van de kwaliteit van examinering goed opgepakt. Het panel is van mening dat de examencommissies goed functioneren en hun wettelijke taken naar behoren uitvoeren.

Maatregelen die door de opleidingen genomen zijn om de toetskwaliteit te borgen zijn onder andere: investeren in scholing van assessoren, het combineren van een interne en externe assessor, het wisselen tussen assessoren en het ontwikkelen van rubrics. Daarnaast mag een coach niet optreden als assessor van de begeleide student.

Business Studies

Toetssysteem

Het toetssysteem van de opleiding is gebaseerd op het gemeenschappelijke model van Zuyd Hogeschool (GMFDO). Het panel is erg positief over de duidelijke en transparante wijze waarop de opleiding het toetsprogramma en toetsprotocol heeft beschreven. De opleiding gebruikt in overeenstemming met Zuyd-beleid een portfolio-assessment met een criteriumgericht interview. Toetsing vindt plaats in week 10 van een onderwijsperiode. Studenten kunnen vier keer per jaar assessments afleggen. Per leeruitkomst is één herkansing per jaar mogelijk.

Studenten vullen het portfolio met bewijsstukken per leeruitkomst. Dit kunnen tussenproducten zijn, maar studenten kunnen ook werkervaring inbrengen. De bewijsstukken worden per stuk afgetoetst door docenten. De online dekkingsmatrix/dashboard maakt voor studenten inzichtelijk hoe ver zij al zijn met het afronden van een module, door groene 'lampjes' die aangeven of een opdracht succesvol is afgerond. Studenten ontvangen voor deze onderdelen geen cijfer, maar een 'go' waarmee zij de volgende opdracht in een module in kunnen gaan. Studenten vinden het fijn dat het dashboard inzichtelijk maakt hoe ver zij met een module zijn. Ook het panel vindt het

dashboard een goed instrument, dat studenten helpt bij het nemen van regie over het eigen leerproces.

Portfolio-assessments

Studenten geven voorafgaand aan het assessment in de dekkingsmatrix aan welke onderwerpen, en competenties ze willen laten toetsen. De beoordeling van vaardigheden wordt integraal meegenomen bij de beoordeling van de portfolio-assessments. De vaardigheid presenteren tonen studenten bijvoorbeeld aan tijdens de pitch waarmee zij hun assessment inleiden.

De examencommissie heeft assessoren aangewezen die de portfolioassessments mogen afnemen. Deze assessoren hebben in 2018 een training doorlopen om door middel van criteriumgerichte interviews assessments af te nemen. De opleiding streeft ernaar dat steeds één van beide assessoren uit het bedrijfsleven afkomstig is. De eigen coach en bedrijfsbegeleider treden nooit op als assessor van de student. De assessoren maken een eerste beoordeling van het portfolio op basis van een rubric. Vervolgens vindt het criteriumgericht interview plaats waarin de student een korte pitch verzorgt en enkele kernvragen gesteld worden door de assessoren. Na het interview stellen de assessoren gezamenlijk het eindoordeel vast, waarna dit aan de student teruggekoppeld wordt.

Aantal afgesloten assessments

Er hebben nog weinig assessments plaatsgevonden sinds de start van de flexibele deeltijdopleiding Business Studies. Dit komt doordat nog weinig studenten gebruikmaken van de mogelijkheid om leeruitkomsten te bewijzen aan de hand van beroepsproducten. Daarbij speelt ook een rol dat Business Studies pas in september 2017 gestart is met de flexibele variant. De opleiding probeert dit te stimuleren via het leren-leren-traject. Studenten leren in dit traject ook om een STARRT-formulier te schrijven als voorbereidende stap voor het assessment. Een andere oorzaak ligt in het feit dat de leeruitkomsten op eindniveau getoetst worden. Het panel wil de opleiding in overweging meegeven om een niveaudifferentiatie in te voeren, zoals ook bij de opleidingen Engineering en Verpleegkunde het geval is.

Toetskwaliteit

Ten tijde van de visitatie waren er nog geen assessments behaald door studenten. Eén student had wel een assessment afgelegd, maar dit was beoordeeld als onvoldoende. Aan het eind van het studiejaar 2018-2019 heeft de eerste lichting studenten assessments afgelegd. Het panel heeft in september 2019 een representatieve selectie portfolio-assessments bestudeerd, met de bijbehorende beoordelingen.

Het panel vindt de portfolio-assessments van goed niveau en stelt vast dat deze voldoende aansluiten op de leeruitkomsten. De portfolio-assessments zijn volgens het panel ook voldoende leerwegaafhankelijk. De kwaliteit van het werk van de studenten is goed en herleidbaar. De portfolio's van de studenten laten geen enkele twijfel bestaan dat studenten in de praktijk over de getoetste leeruitkomsten voldoen.

Studenten kunnen met hun portfolio in één keer meerdere leeruitkomsten aantonen. Dat gebeurt nu nog niet vaak, maar kan in de toekomst vaker voor gaan komen, als meer studenten kiezen voor een individuele leerroute. Het panel raadt de opleiding aan om zich hierop voor te bereiden en het assessment van brede portfolio's verder uit te denken. Het panel zou het wenselijk vinden als het assessment en de beoordeling bij het aantonen van meerdere leeruitkomsten in één keer

nog iets steviger neergezet zou worden, eventueel door meerdere meetmomenten voor dergelijke brede portfolio's in te stellen.

De beoordelingen zijn compleet en goed navolgbaar en de schriftelijke feedback die het panel heeft gezien, is duidelijk en constructief omschreven. Wel ziet het panel ruimte voor verbetering van het schriftelijke beoordelingsformulier. Op het formulier ontbreken rubrics met beoordelingscriteria. De toevoeging van rubrics zou de beoordeling volgens het panel gemakkelijker maken voor de assessoren en ook zorgen voor een betere navolgbaarheid van het oordeel. Daarnaast zou de beoordeling nog meer navolgbaar worden door op het beoordelingsformulier expliciet een lijst met aangeleverde bewijslast op te nemen. Ook zou de beoordeling van vaardigheden, zoals rapportagetechnieken en presenteren, expliciet opgenomen kunnen worden op het beoordelingsformulier.

Borging toetskwaliteit

De examencommissie van de opleiding is vanaf het begin betrokken geweest bij het inrichten van de opleiding en er is veel contact met andere examencommissies. Het panel heeft gemerkt dat de opleiding veel waarde hecht aan het borgen van de kwaliteit van de assessments. Dit doet de opleiding door ervaren assessoren te koppelen aan nieuwe assessoren. Daarnaast heeft de opleiding bij het eerste portfolioassessment een interne audit georganiseerd om meteen te kunnen leren van wat er goed gaat en wat verbeterd kan worden. Het panel vindt deze verbetergerichte werkwijze heel positief. Ook hebben vrijwel alle assessoren deelgenomen aan de Zuyd-training voor assessoren.

Engineering

Toetssysteem

Toetsing vindt plaats middels portfolio-assessments en criteriumgerichte interviews. Studenten geven aan dat zij het assessment een prettige toetsvorm vinden, die past bij de (toekomstige) werkzaamheden van een engineer. Studenten vinden het leerzaam om presenteren en verdedigen te oefenen en hebben de ervaring dat het moeten verdedigen van een product bijdraagt aan het beklijven van kennis.

De beoordeling van portfolio-assessments wordt, naar hogeschoolbeleid, door twee assessoren uitgevoerd. De assessoren zijn volgens het panel goed getraind om deze toetsvorm uit te voeren. De opleiding heeft als beleid dat bij diverse rollen (op niveau 1 of 2) een externe assessor deelneemt aan de beoordeling. Bij de beoordeling van de afstudeertrajecten is altijd een externe assessor uit het werkveld betrokken. De leden van de werkveldcommissie treden ook op als externe assessor.

Het afnemen van portfolio-assessments door twee assessoren is een dure vorm van toetsing. De opleiding loopt, mede door de stijgende studentaantallen, tegen de grenzen van haar mogelijkheden aan en experimenteert daarom met alternatieve toetsvormen. Het panel is positief over de inzet van portfolio-assessments, omdat de beoordeling van leeruitkomsten op deze wijze holistisch plaats kan vinden. Het panel begrijpt dat de opleiding naar alternatieven zoekt, maar wijst daarbij op het belang om toetsvormen te kiezen die passen bij het flexibele onderwijsconcept. Het invoeren van kennistoetsen naast het portfolio-assessment vereist volgens het panel nog een meer doordachte afweging.

Toetskwaliteit

Het panel heeft een representatieve selectie van portfolio-assessments bestudeerd met de bijbehorende beoordelingen. Het panel vindt de portfolio's van goed niveau en stelt vast dat de beoordeelde portfolio's voldoende aansluiten op de leeruitkomsten. De portfolio-assessments zijn volgens het panel ook voldoende leerwegaafhankelijk.

Beoordeling van de toetsen

De opleiding gebruikt een rubric bij de beoordeling van de assessments. Studenten zijn van mening dat de assessoren niet altijd op dezelfde wijze tot een oordeel komen. Het panel is van mening dat de onderbouwing van de beoordelingen nog wat meer aandacht vraagt. De schriftelijke verslaglegging van de beoordeling is volgens het panel vrij beknopt, waardoor het moeilijk is om de beoordeling te interpreteren en te volgen. Uitbreiding van de rubrics zou dit volgens het panel ook goed kunnen ondervangen.

Borging van de toetskwaliteit

Het panel heeft kennisgemaakt met een proactieve examencommissie, die op een structurele wijze betrokken is bij de opleiding. De examencommissie voert haar wettelijke taak volgens het panel goed uit en borgt de toetskwaliteit op adequate wijze. De examencommissie heeft bijvoorbeeld portfolio-assessments bijgewoond en kritische interviews afgenomen met assessoren en op basis hiervan verbeterpunten opgesteld. Het panel heeft begrepen dat het opleidingsmanagement diverse adviezen reeds heeft opgevolgd, waaronder het trainen van (externe) assessoren. Daarnaast hebben twee van de zestien docenten een BKE-certificering en vier van de zestien docenten een SKE-certificering.

Het panel heeft signalen van studenten ontvangen dat meeliften op het succes van andere studenten bij groepsopdrachten momenteel mogelijk is. De opleiding zou hier volgens het panel meer maatregelen tegen kunnen nemen bij de uitvoering en beoordeling van groepsopdrachten.

Social Work

Toetssysteem

De opleiding gebruikt in overeenstemming met Zuyd-beleid een portfolio-assessment met een criteriumgericht interview. Het portfolio wordt door de student per leeruitkomst gevuld met bewijsstukken. Toetsing vindt plaats in week 10 van een onderwijsperiode. Studenten mogen maximaal vier keer per jaar toetsen afleggen. Het assessment wordt afgenomen door een docent en een werkvelddeskundige. De twee assessoren wisselen hun beoordeling van het portfolio voorafgaand aan het interview uit en bespreken welke vragen aan de orde moeten komen. Het panel vindt het erg positief dat de opleiding Social Work systematisch gebruikt maakt van assessoren uit het werkveld. Dit bevordert de authenticiteit van de toetsing.

Studenten krijgen mondeling feedback op hun beheersing van de leeruitkomsten. De assessoren vullen daarnaast een beoordelingsformulier in. De opleiding geeft in de zelfevaluatie aan dat de schriftelijke verslaglegging te beknopt is. Het panel onderschrijft dit en vindt dat assessoren meer aandacht zouden kunnen besteden aan de verslaglegging. De procedure, werkwijze en beoordelingssystematiek vindt het panel herkenbaar, betrouwbaar en valide. Het panel waardeert dat de opleiding het aantal toetsen beperkt heeft gehouden.

Toetskwaliteit

Het panel heeft een representatieve selectie van portfolio-assessments bestudeerd met de bijbehorende beoordelingen. Het panel vindt de portfolio's van goed niveau en stelt vast dat de beoordeelde portfolio's voldoende aansluiten op de leeruitkomsten. De portfolio-assessments zijn volgens het panel ook voldoende leerwegaafhankelijk.

Het panel heeft mooie voorbeelden van portfolio's ingezien waarin studenten op een goede manier bewijsmateriaal leveren om de leeruitkomsten aan te tonen. Het panel ziet wel dat er verschillen zijn tussen assessoren in de wijze van beoordelen. De oorzaak hiervan lijkt volgens het panel te liggen in de rubrics, die vrij breed geformuleerd zijn. Dit beeld wordt bevestigd door studenten, zij geven aan dat de feedback van assessoren verschilt in kwantiteit en kwaliteit. Het panel meent dat de opleiding de rubrics verder zou kunnen aanscherpen en raadt ook aan om periodieke kalibratiesessies te organiseren. Heldere, specifiekere, concretere rubrics zorgen voor eenduidigheid tussen beoordelaars en kunnen worden ontwikkeld door vooraf aan de beoordeling te kalibreren over een beoordeling. In deze kalibratiesessies kan ook de wijze van feedback geven afgestemd worden.

Een relatief groot aantal studenten heeft moeite met het behalen van de toetsen. De oorzaak hierin kan volgens studenten liggen in de interpretatie van de rubrics, maar ook met het niveau van de toetsing samenhangen. De opleiding heeft ervoor gekozen om alleen op hbo-eindniveau te toetsen. Startende studenten hebben moeite om dit niveau in een keer te behalen. De opleiding onderzoekt om toetsing van de leeruitkomsten op twee niveaus te laten plaatsvinden, zoals bij onder andere de opleiding Verpleegkunde ook gebeurt. Het panel moedigt dit aan.

De opleiding heeft recent maatregelen genomen om een goede follow-up te waarborgen van studenten die toetsen moeten herkansen. De coach ontvangt de beoordeling en feedback van de assessoren, om de student te kunnen helpen bij de voorbereiding op een nieuw assessment. Daarnaast zijn er overlegmomenten ingepland tussen assessoren, coaches en docenten om succesvol studeren te stimuleren. Het panel vindt dit goede ontwikkelingen.

Borging van de toetskwaliteit

Vrijwel alle docenten hebben een didactische training bij Zuyd Hogeschool of andere didactische scholing gevolgd. De voorzitter van de examencommissie beschikt over een SKE-kwalificatie.

Het panel heeft begrepen dat de toetscommissie betrokken is geweest bij het opstellen van de leeruitkomsten en rubrics. De examencommissie is niet actief betrokken geweest in de ontwerpfase, maar is op een later moment ingestapt en houdt toezicht op de toetskwaliteit. De examencommissie heeft bijvoorbeeld gekeken naar de kwaliteit van het examenprogramma, de beoordelingscriteria en de rubrics en heeft ook getoetst of deze voldoen aan de Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding Social Work.

Verpleegkunde

Toetssysteem

De opleiding gebruikt in overeenstemming met Zuyd-beleid een portfolio-assessment. Het portfolio wordt door de student per leeruitkomst gevuld met bewijsstukken. Er wordt zoveel mogelijk getoetst aan de hand van concrete en authentieke beroepssituaties, waarbij de praktijk en een medestudent feedback geven op het werk van de student. Het panel vindt dat de opleiding een mooie visie op toetsen heeft, die goed inspeelt op de intrinsieke motivatie van studenten. Ook is het panel erg tevreden over de beroepsauthentieke toetsing.

De opleiding kent vier toetsmomenten per jaar. Elke leeruitkomst wordt afzonderlijk getoetst en mag maximaal één keer per studiejaar herkanst worden. Studenten mogen maximaal twee leeruitkomsten per toetsweek toetsen in verband met de capaciteit van assessoren.

De opleiding heeft meerdere beheersingsniveaus gekoppeld aan de leeruitkomsten. Studenten moeten een beheersingsniveau behalen om door te kunnen gaan met het assessment van het volgende niveau. Toetsing vindt plaats middels criteriumgerichte interviews over de informatie in het portfolio. Voor de beoordeling van de leeruitkomsten zijn rubrics ontwikkeld door docenten en onderwijskundigen.

Studenten schrijven in de zelfevaluatie dat zij de mondelinge verdediging een waardevol element van de toetsing vinden. Wel geven zij aan de toetsvorm in het nadeel kan werken van studenten met faalangst. Studenten vinden de kwaliteit van de beoordelingscriteria en rubrics steeds beter worden. Ze geven aan dat de rubrics bijgesteld en vereenvoudigd zijn in de afgelopen jaren en daardoor beter door studenten te begrijpen zijn. Uit het gesprek met studenten heeft het panel geleerd dat de rubrics als leidraad voor hen fungeren en duidelijk maken wat van hen verwacht wordt bij het opstellen van de portfolio's.

Studenten vinden dat zij voldoende feedback bij de toetsen ontvangen, maar zouden het waarderen als ze deze feedback ook schriftelijk zouden krijgen na afloop van de toets. De kwaliteit van de toetsing en de feedback vinden zij verschillen per assessor. Docenten hebben het panel verteld dat zij dit beeld herkennen. De opleiding gaat meer peer-sessies tussen docenten en kalibratiesessies organiseren om voor meer uniformiteit te zorgen. Tegelijkertijd wil de opleiding zorgen dat de feedback aan studenten waardevol en betekenisvol is en dat betekent dat assessoren ook moeten inspelen op de individuele situatie van een student. Het panel is het eens met de opleiding dat individuele feedback erg belangrijk is, maar vindt ook dat dit niet moet leiden tot te grote verschillen tussen assessoren. Het panel vindt de inzet van kalibratiesessies een goed middel om te werken aan interbeoordelaarsbetrouwbaarheid en moedigt de opleiding aan om dit nog te optimaliseren door planmatig alle leeruitkomsten te kalibreren.

Studenten merken op dat er niet altijd contact is tussen de assessor van de opleiding en de werkplekbegeleider over de beoordeling van de student. Studenten geven in het studentenhoofdstuk aan dat begeleiders op de werkvloer moeite hebben met het hanteren van de rubrics en het beoordelen van assessments. Studenten vinden de recent ingevoerde workshops voor werkbegeleiders daarom een goede zet van de opleiding. Docenten geven aan dat zij wel naar de feedback van de werkplekbegeleider kijken en dit ook gebruiken om gericht naar de producten van studenten te kijken. De kwaliteit van de beoordeling van het werkveld is volgens docenten wisselend. Het panel beoordeelt het betrekken van het werkveld bij de beoordeling als voldoende, vooral ook door de recent ingevoerde workshops, maar ziet nog wel mogelijkheden om dit verder te verbeteren.

Toetskwaliteit

Het panel heeft een representatieve selectie van portfolio-assessments bestudeerd met de bijbehorende beoordelingen. Het gemaakte werk van studenten was van goed niveau en de beoordeelde portfolio's sloten voldoende aan op de leeruitkomsten. Ook waren de portfolio-assessments voldoende leerwegaafhankelijk. De kwaliteit van de beoordelingen was echter niet eenduidig. In een enkel geval vond het panel de toets op beheersingsniveau 1 bijvoorbeeld moeilijker dan de toets op beheersingsniveau 2. Het panel heeft daarom tijdens het visitatiebezoek aanvullende werken ingezien, afkomstig van dezelfde studenten van wie het eerdere portfoliomateriaal bestudeerd was. Het nieuwe materiaal gaf voldoende aanleiding om te komen tot een positieve beoordeling van de toetskwaliteit en de beoordeling van de assessoren. Daarnaast heeft het panel tijdens de visitatie kennisgenomen van verschillende ontwikkelingen die aanleiding geven dat de toetsing verder zal verbeteren, zoals aanscherping van het gebruik van rubrics, training van docenten en het zorgvuldig uitvoeren van procedures. Het panel beveelt verder aan om aandacht te geven aan de opbouw in moeilijkheidsgraad van de toetsen.

Borging van de toetskwaliteit

De examencommissie is verantwoordelijk voor de borging van de toetskwaliteit en voert deze taak volgens het panel op proactieve en adequate wijze uit. Vijf docenten van de deeltijdopleiding hebben een BKE-kwalificatie en één docent heeft een SKE-kwalificatie. Vrijwel alle assessoren hebben de training voor assessoren van Zuyd Hogeschool gevolgd. De opleiding organiseert daarnaast elke periode kalibratiesessies om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te vergroten. Van de assessoren neemt 90% deel aan deze sessies. Ook streeft de opleiding ernaar om zo min mogelijk met vaste combinaties van assessoren te werken.

De opleiding zet bij elk summatief assessment zowel een interne als een externe assessor in. Een assessor is een ervaren hbo-verpleegkundige met een aanvullende masteropleiding (of vergelijkbare opleiding), die bekend is met de inhoud en uitgangspunten van de flexibele deeltijdopleiding. De examencommissie benoemt examinatoren, die vanuit hun assessor-rol de assessments uitvoeren. Bij elk assessment moet één van de twee assessoren een aangewezen examinator zijn. Het panel vindt het erg sterk dat de opleiding gebruik maakt van externe assessoren en op deze manier het werkveld bij de beoordeling van leeruitkomsten betreft.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Experiment Leeruitkomsten:

De toetsen en eindwerken dragen aantoonbaar bij aan het behalen van de leeruitkomsten.

Conclusie

De beoordeelde opleidingen voldoen allen aan de eisen van standaard 4.

Het panel is er van overtuigd dat de deeltijdopleidingen met de onderwijsprogramma's en met de bijpassende toetsing aantonen dat studenten de beoogde leerresultaten behalen. Daartoe heeft het panel van iedere opleiding een selectie aan tussenproducten en waar mogelijk al eindproducten ingezien. De toetsen en eindwerken dragen aantoonbaar bij aan het behalen van de leeruitkomsten. De afstudeertrajecten komen qua opzet en toetscriteria voor een groot deel overeen met de afstudeertrajecten van de verwante voltijdopleidingen. Dat geeft aan dat hetzelfde eindniveau wordt nagestreefd.

Op basis van de bestudering van afstudeerproducten van de opleiding Verpleegkunde stelt het panel vast dat studenten van deze opleiding aantonen dat zij de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd. Ten tijde van de visitatie waren er nog geen afstudeerwerken beschikbaar van studenten van de opleidingen Business Studies, Engineering en Social Work. Het panel heeft een selectie van tussenproducten van deze drie opleidingen bestudeerd en constateert dat de producten van goed niveau zijn en aansluiten bij de gerelateerde leeruitkomsten. Dit geeft het panel vertrouwen dat het eindniveau van de studenten van deze opleidingen voldoende zal zijn en de beoogde leerresultaten zullen worden gerealiseerd.

Onderbouwing

Generiek

Zuyd Hogeschool hanteert als uitgangspunt voor de borging van de beoogde leerresultaten dat de criteria voor het afstuderen in de voltijd- en deeltijdopleiding gelijk zijn. Het afstudeerprogramma borgt het gegeven dat studenten integratief leeruitkomsten aantonen en geeft de mogelijkheid om de onderzoekende houding van de student te monitoren. Elke student, ongeacht de gevolgde leerroute, studeert af met een authentieke opdracht, een opdrachtgever uit de beroepspraktijk en een aangewezen begeleider vanuit de opleiding. Een afstudeeropdracht moet, net als bij de voltijdopleidingen, binnen twaalf maanden worden afgerond.

Bij de beoordeling van deze standaard heeft het panel de beschikbare eindwerken bestudeerd en gekeken naar de verschillende beroepsproducten waarmee studenten hun leeruitkomsten behorende bij de verschillende modules hebben afgerond. Op het moment van visiteren waren alleen bij de opleiding Verpleegkunde eindwerken beschikbaar. Het panel heeft een representatieve selectie van eindwerken van deze opleiding bestudeerd. Voor de andere opleidingen heeft het panel een representatieve selectie van portfolio's met beroepsproducten bestudeerd om een beeld te kunnen krijgen van de beheersing van de getoetste leeruitkomsten.

Business Studies

Afstudeerprogramma

De opleiding Business Studies wordt afgerond met een scriptie. Studenten schrijven deze scriptie aan de hand van een afstudeeronderzoek dat ze op hun stageplaats of werkplek uitvoeren. De scriptie wordt door de student verdedigd middels een mondelinge presentatie. Het afstuderen vormt de tiende, integrale, leeruitkomst en is gericht op het verbinden van alle andere leeruitkomsten. De opleiding kent nog geen afgestudeerde studenten. Het panel heeft de afstudeerhandleiding bestudeerd en beoordeelt de afstudeeropdracht en de beoordelingscriteria als passend voor een hbo-bacheloropleiding.

Gerealiseerd eindniveau

Omdat er nog geen eindwerken zijn, hebben twee panelleden, waaronder de domeindeskundige, een representatieve selectie van portfolio's met bewijsmateriaal van studenten bekeken.

In de portfolio's zijn de volgende leeruitkomsten opgenomen:

- Richting en Resultaat
- Procesinrichting
- Zelfsturing: ontwikkeling van jezelf en van anderen (twee keer)

Het panel oordeelt dat de producten van goed niveau zijn en aansluiten bij de gerelateerde leeruitkomsten. De kwaliteit van het werk van de studenten is goed en herleidbaar. De portfolio's van de studenten laten geen enkele twijfel bestaan dat studenten in de praktijk aan de getoetste leeruitkomsten voldoen. Daarnaast hebben studenten het panel verteld dat zij groei zien in hun eigen handelen op de werkvloer. Studenten ervaren dat zij gaandeweg in de opleiding samenhang leren zien tussen de opgedane kennis uit de modules en de werkzaamheden die zij in de praktijk uitvoeren. Dit alles geeft het panel vertrouwen dat het eindniveau van de studenten voldoende zal zijn en de beoogde leerresultaten zullen worden gerealiseerd.

Engineering

Afstudeerprogramma

Het afstudeerprogramma omvat 30 EC waarin de integratie en toepassing van twee leeruitkomsten, integraal en onderzoekend, op het hoogste niveau (niveau 3) worden aangetoond. Een student mag pas met het afstudeertraject starten als alle leeruitkomsten afzonderlijk op niveau 2 behaald zijn. In het afstudeertraject voert de student een opdracht uit op de werkplek of tijdens een stage. De student levert een beroepsproduct (rapportage) op en presenteert dit tijdens een afstudeersessie.

Op het moment van visiteren waren er nog geen studenten afgestudeerd. Het panel heeft de afstudeerhandleiding bestudeerd en vindt de afstudeeropdracht en de beoordelingscriteria passend voor een hbo-bacheloropleiding. Het panel vindt het verder positief dat de verschillende leeruitkomsten in de opleiding worden aangetoond met diverse producten. Het gebruik van rollen voor het aantonen van de leeruitkomsten is volgens het panel een goede keuze, omdat het de leeruitkomsten beter toepasbaar maakt in de context van een werksituatie.

Gerealiseerd eindniveau

Omdat er nog geen eindwerken zijn, heeft de domeindeskundige van het panel samen met een vakreferent een representatieve selectie van portfolio's met beroepsproducten voor verschillende beroepsrollen op niveau twee bekeken. Hierbij is (waar mogelijk) een evenwichtige verdeling gemaakt naar behaalde cijfers van de studenten. Het gaat om de volgende beroepsrollen/leeruitkomsten:

- Professional Engineer 2
- Analist 2
- Manager-Beheerder 2
- Adviseur 2

Het panel is van mening dat de producten van goed niveau zijn en dat zij aansluiten bij de gerelateerde leeruitkomsten. Studenten hebben actuele en relevante thema's gebruikt voor hun beroepsproducten. Het panel oordeelt dat de beroepsproducten conclusies en aanbevelingen opleveren die direct van nut kunnen zijn voor de betrokken werkgevers.

Het panel heeft begrepen dat ongeveer de helft van de studenten al een zichtbare groei heeft doorgemaakt in hun functioneren. Deze studenten zijn reeds doorgestroomd naar een hbo-functie, terwijl zij nog niet klaar zijn met de opleiding. Dit is voor het panel een duidelijk bewijs van de toegevoegde waarde van de opleiding en laat zien dat studenten de leeruitkomsten reeds (deels) beheersen. Alles overziend heeft het panel er vertrouwen in dat het eindniveau van de studenten voldoende zal zijn en de beoogde leerresultaten zullen worden gerealiseerd.

Social Work

Afstudeerprogramma

In het afstudeerprogramma van 30 EC staat de integratie van alle competenties centraal. De student toont met het afstuderen aan zelfstandig en op methodische wijze onderzoek op hbo-niveau (NLQF-6) te kunnen doen. Het afstuderen bestaat uit drie beroepsproducten: de ideeformulering, het afstudeervoorstel en het onderzoek. Deze producten moeten alle drie voldoende beoordeeld worden om te kunnen afstuderen. De opleiding heeft voor de beoordeling van het afstudeerwerk een rubric ontworpen. Mogelijke eindproducten zijn:

- Een afstudeeronderzoek over een maatschappelijk probleem dat effect heeft op de dienstverlening van de eigen organisatie
- Een projectplan dat gericht is op het bijdragen aan de oplossing van een praktijkprobleem
- Een beleidsplan dat gericht is op het bijdragen aan de implementatie of borging van een oplossing van een praktijkprobleem

Het panel vindt de afstudeeropdracht en de beoordelingscriteria passend voor een hbo-bacheloropleiding Social Work.

Kwaliteit afstudeerwerken

Omdat er nog geen eindwerken zijn, heeft de domeindeskundige van het panel samen met een vakreferent een representatieve selectie van portfolio's met beroepsproducten van studenten bekeken. In de portfolio's zijn de volgende leeruitkomsten opgenomen:

- Preventie en signalering
- Agogisch handelen met de klant of klantgroep
- Communicatie
- Verkennen, analyseren en definiëren van de klantvraag

Het panel is van mening dat de producten van goed niveau zijn en dat zij aansluiten bij de gerelateerde leeruitkomsten. Dit geeft het panel vertrouwen dat het eindniveau van de studenten voldoende zal zijn en de beoogde leerresultaten zullen worden gerealiseerd.

Verpleegkunde

Afstudeerprogramma

Het afstudeerprogramma van Verpleegkunde bestaat uit twee beroepsproducten: het 'Afstuderen: Advies' en 'Afstuderen: Handelen'. Hierin worden alle leeruitkomsten op het hoogste niveau getoetst. De beroepsproducten moeten bij minstens één opleidingsthema aansluiten. De toetsing bestaat uit twee elementen: een schriftelijk product en een mondelinge verantwoording.

Bij het 'Afstuderen: Advies' werken studenten aan een onderzoeksproject en leveren zij een advies met aanbevelingen op, gericht op de verbetering van het primaire proces van de verpleegkundige beroepspraktijk. Het panel is erg te spreken over de samenwerking met het lectoraat bij dit afstudeertraject. Ook de studenten hebben zich erg positief uitgelaten over deze module. Zij geven aan dat zij van dit onderdeel veel geleerd hebben over praktijkgericht onderzoek en de geleerde stof direct in de praktijk konden brengen. Studenten hebben veel baat bij de gebruikte onderwijsvorm, het leernetwerk. Bij 'Afstuderen: Advies' mogen studenten groepsgewijs aan een product werken. De mondelinge verantwoording is in alle gevallen een individueel gesprek over dit product, waardoor de individuele beoordeling van het geleverde werk volgens het panel voldoende geborgd is.

Bij het 'Afstuderen: Handelen' leveren studenten een beroepsproduct gericht op de uitvoering en regie van verpleegkundige zorg in een (hoog)complexe verpleegsituatie. Aan de hand van een zelfgekozen casus moeten studenten een grondige en systematische beschrijving en onderbouwing geven van het verpleegkundig handelen. Het panel wil de opleiding in overweging geven om bij deze module ook gebruik te maken van de leernetwerken, omdat studenten erg positieve ervaringen hebben met deze onderwijsvorm.

Naast het werken aan de beroepsproducten maakt het praktijkleren ook deel uit van het afstudeertraject. Tijdens het praktijkleren laten studenten zien dat zij alle beoogde competenties van een verpleegkundige integraal op eindniveau kunnen toepassen. Bij de beoordeling van het praktijkleren wordt een rubric gebruikt om holistisch te beoordelen of de student voldoet aan de beoogde leerresultaten.

Studenten tonen veel waardering voor de begeleiding van de docenten tijdens het afstuderen. Het afstudeerproject als geheel is volgens studenten een goed middel om aan te geven aan de beroepspraktijk wat een afgestudeerd verpleegkundige kan. Het panel is van mening dat het afstudeertraject goed aansluit op de beoogde leerresultaten. Wel vindt het panel dat er in het coachingstraject meer aandacht mag komen voor arbeidsmarktoriëntatie en mogelijke vervolgstappen die studenten na het afstuderen kunnen zetten in hun carrière.

Gerealiseerd eindniveau

Ten tijde van de visitatie hadden acht studenten de opleiding afgerond. De domeindeskundige en vakreferent Verpleegkunde van het panel hebben een representatieve selectie van eindwerken bestudeerd. Van een beperkt aantal studenten is daarnaast nog naar andere beroepsproducten gekeken, om een beter oordeel te kunnen vormen over hoe het geheel aan toetsen de leeruitkomsten afdekt. De eindwerken (het advies en de handeling) zijn naar mening van het

panel beslist relevant voor het profiel en het werkveld van de verpleegkundige. De eindwerken behandelen volgens het panel belangrijke thema's, zoals palliatieve zorg en positieve gezondheid. Ook laten de studenten met hun afstudeerproducten zien dat zij over de competenties beschikken om als beginnend verpleegkundige op hbo-niveau (NLQF-6) aan de slag te gaan. De bestudeerde dossiers tonen aan dat de studenten de leeruitkomsten behaald hebben en de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd.

Beoordeling van de eindwerken

De beoordelingscriteria voor de eindwerken zijn helder. De beoordeling zelf was voor het panel niet altijd even goed navolgbaar. Met name de verhouding tussen de beoordeling van het schriftelijke product en het verantwoordingsgesprek was voor het panel niet altijd duidelijk. Het panel zag in de bestudeerde dossiers verschillende beoordelingsformulieren terug. Ook constateerde het panel dat er verschillen bestaan tussen assessoren in hoe zij beoordelen en feedback geven. Het panel heeft van de opleiding begrepen dat er in het begin nog weinig kaders waren voor het maken en beoordelen van de afstudeerproducten. Er wordt nu door de opleiding gewerkt aan het opstellen van deze kaders. Het panel vindt het belangrijk dat de opleiding hier inderdaad stappen in gaat zetten, om de consistentie van de beoordeling van het eindniveau te borgen. Bij de beroepsproducten 'Handelen' zou het panel het verder passend vinden als het oordeel van de praktijkbegeleider een grotere rol krijgt bij de beoordeling.

Eindoordeel over de opleidingen

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Business Studies	Engineering	Social Work	Verpleegkunde
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet ten dele	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet	Voldoet	Voldoet

De deeltijd hbo-bacheloropleidingen Business Studies, Engineering en Verpleegkunde van Zuyd Hogeschool voldoen op standaard 1, 2, 3 en 4 aan de eisen van het beoordelingskader.

De hbo-bacheloropleiding deeltijd Social Work voldoet op standaard 1, 3 en 4 aan de eisen van het beoordelingskader. De hbo-bacheloropleiding deeltijd Social Work voldoet ten dele aan de eisen van het beoordelingskader op standaard 2.

De flexibele onderwijsprocessen, de uitgewerkte leeruitkomsten en de eerste resultaten van studenten ten aanzien van tussenproducten en eindwerken geven het panel vertrouwen in het hbo-bachelorniveau van deze flexibele opleidingen.

De onderwijsarsenalen van de opleidingen Business Studies, Engineering en Verpleegkunde zijn inhoudelijk gedegen opgezet op basis van eenheden van leeruitkomsten. De leeruitkomsten zijn volgens een onderwijskundig goed onderbouwde en faculteitsbrede werkwijze tot stand gekomen en zijn concreet, duurzaam en werkveldgericht geformuleerd. Het gebruik van Moodle heeft de flexibilisering van de onderwijsleeromgeving een grote stimulans gegeven. De mogelijkheden die dit systeem biedt, kunnen volgens het panel nog veel meer benut worden door de opleidingen. Het panel heeft kennisgemaakt met enthousiaste docententeams en is onder de indruk van hoe de opleidingen de coaching en begeleiding hebben neergezet. De docenten worden goed gefaciliteerd om zich te professionaliseren en worden goed toegerust om hun taken als coach of assessor uit te voeren. Studenten en werkveldvertegenwoordigers van Business Studies, Engineering en Verpleegkunde zijn erg enthousiast over de opleidingen. De relatie van de opleidingen met het werkveld is een sterk punt van deze drie opleidingen.

Het panel moedigt de opleidingen aan om het flexibele onderwijsconcept verder uit te werken, met name wat de blend van onderwijs betreft. Het panel moedigt de opleidingen ook aan om studenten te stimuleren om meer gebruik te maken van de mogelijkheden om een individuele leerroute te kiezen.

De onderwijsleeromgeving van de opleiding Social Work is in transitie. Het panel vindt dat de opleiding goed heeft geacteerd naar aanleiding van de klachten en signalen van studenten en docenten over de opleiding. Het transitieplan is goed uitgedacht en de opleiding werkt de verbeteringen uit in nauwe samenwerking met stakeholders, onder andere door consultatie van studenten, curriculum- en examencommissie, werkveldvertegenwoordigers en andere betrokkenen. Het volledig uitvoeren en monitoren van het transitieprogramma is volgens het panel nodig om aan alle eisen op standaard 2 te kunnen voldoen. Het panel acht het aannemelijk dat de benodigde verbeteringen binnen een periode van maximaal twee jaar gerealiseerd kunnen worden.

De gekozen toetsvorm, het portfolioassessment in combinatie met criteriumgerichte interviews bevordert de leerwegaafhankelijkheid van toetsing. De toetsing is inhoudelijk van goede kwaliteit en van goed niveau. Het gebruik van rubrics en kalibratiesessies kan nog sterker als kwaliteitsinstrument ingezet worden.

Het panel is er van overtuigd dat de deeltijdopleidingen met de onderwijsprogramma's en met de bijpassende toetsing aantonen dat studenten de beoogde leerresultaten behalen. Daartoe heeft het panel van iedere opleiding een selectie aan tussenproducten en waar mogelijk al eindproducten ingezien. De toetsen en eindwerken dragen aantoonbaar bij aan het behalen van de leeruitkomsten.

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de flexibele deeltijd hbo-bachelor Business Studies, Engineering en Verpleegkunde van Zuyd Hogeschool als **positief**. Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de flexibele deeltijd hbo-bachelor Social Work van Zuyd Hogeschool als **positief onder voorwaarden**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Werk aan de optimalisering van de grootte, vorm en inhoud van de leeruitkomsten.
- Blijf het werkveld actief betrekken bij de formulering en uitwerking van de leeruitkomsten. De opleiding Engineering is hierin een voorbeeld voor andere opleidingen.

Business Studies:

- Overweeg om niveaudifferentiatie bij het uitwerken van de leeruitkomsten in te voeren en onderscheid te maken tussen een start- en een eindniveau.

Engineering:

- Inventariseer bij studenten en werkveldvertegenwoordigers welke behoeften er zijn ten aanzien van de balans tussen bedrijfskundige vaardigheden en technische diepgang in het programma. Maak op basis van deze inventarisatie een gebalanceerde en beredeneerde afstemming tussen vaardigheden en kennis in de leeruitkomsten en het programma.

Social Work:

- Overweeg om niveaudifferentiatie bij het uitwerken van de leeruitkomsten in te voeren en onderscheid te maken tussen een start- en een eindniveau.

Verpleegkunde:

- Werk aan de bekendheid van de zorggebieden onder het werkveld en studenten.

Standaard 2

- Besteed aandacht aan de onderlinge afstemming tussen docenten bij de vormgeving en inrichting van modules.
- Bewaak de mate van flexibiliteit door ambities te verbinden aan reële mogelijkheden en wensen van studenten en werkveld.
- Maak meer gebruik van het materiaal dat op instellingsniveau voorhanden is om de onderwijsleeromgeving flexibel in te richten.
- Gebruik het uitstekende coachingsysteem om studenten te stimuleren een eigen leerroute uit te stippelen en hen bij de uitwerking hiervan te begeleiden. Maak vanaf de start van de studie duidelijk aan studenten welke mate van eigen verantwoordelijkheid en welke rol zij hierin hebben.
- Betrek de werkgever of stagebegeleider bij de intake en het opstellen van de onderwijsovereenkomst.
- Besteed aandacht aan de verbinding van het onderwijs met de lectoraten en werk de rol van internationalisering in het onderwijs uit.

Business Studies:

- Gebruik Moodle om de blend van modulair leren, werkplekleren en zelfstandig leren te versterken. De vormgeving van het onderwijs kan daardoor meer flexibel ingericht worden.

Engineering:

- Gebruik Moodle om de blend van modulair leren, werkplekleren en zelfstandig leren te versterken. De vormgeving van het onderwijs kan daardoor meer flexibel ingericht worden.

Social Work:

- Voer het transitieplan voor de deeltijdopleiding door en betrek studenten, docenten, de examencommissie, de curriculumcommissie en het werkveld hier actief bij. Het volledig uitvoeren en monitoren van het transitieprogramma binnen een periode van maximaal twee jaar is volgens het panel nodig om aan alle eisen op standaard 2 te kunnen voldoen.

Verpleegkunde:

- Speel in op de behoeften van studenten zonder vooropleiding mbo-Verpleegkunde bij de inrichting van het onderwijsprogramma.
- Besteed meer aandacht aan het vaardighedenonderwijs (rapportagevaardigheden en klinische vaardigheden) in overleg met het werkveld.

Standaard 3

- Diep de feedback aan studenten op hun beroepsproducten en portfolio verder uit. Maak de feedback inzichtelijk voor studenten en zorg dat alle studenten op gelijkwaardige wijze feedback krijgen.

Business Studies:

- Werk het beoordelingsformulier van het portfolio-assessment uit door de rubrics en beoordelingscriteria toe te voegen.
- Organiseer periodieke kalibratiesessies en maak afspraken over de interpretatie van de rubrics en de wijze van feedback geven aan studenten.

Engineering:

- Onderbouw de beoordelingen door meer schriftelijke feedback te geven.
- Organiseer periodieke kalibratiesessies en maak afspraken over de interpretatie van de rubrics en de wijze van feedback geven aan studenten.

Social Work:

- Scherp de formulering van de rubrics verder aan.
- Organiseer periodieke kalibratiesessies en maak afspraken over de interpretatie van de rubrics en de wijze van feedback geven aan studenten.

Verpleegkunde:

- Werk aan een logische opbouw in moeilijkheidsgraad van de toetsen.
- Optimaliseer de kalibratiesessies door planmatig alle leeruitkomsten te kalibreren.
- Betrek het werkveld nog meer bij de beoordeling van studenten.

Standaard 4

- Houd de consistentie van de realisatie van het eindniveau in de gaten. Zorg voor een evenwicht tussen enerzijds een persoonlijke leerweg en anderzijds het voldoen aan hetzelfde gerealiseerde eindniveau.

Verpleegkunde:

- Zorg voor meer afstemming tussen beoordelaars van eindwerken in de wijze van beoordelen en feedback geven.
- Betrek de praktijkbegeleider actief bij het beoordelen van het afstudeerproduct Handelen.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Dag 1 – woensdag 15 mei 2019

Tijd	Onderwerp	Deelnemers
10.45 – 11.00	Ontvangst panel	
11.00 – 12.15	Presentatie onderwijsconcept Instructie Moodle	Panel Programmadirecteur Flexibilisering Deeltijdonderwijs, adviseur Experiment Flexibilisering Deeltijdonderwijs, teamleider/projectleider DTO Social Work, projectleider DTO Business Studies, teamleider/projectleider HBO-V deeltijd, projectleider DTO Engineering, onderwijsadviseur blended learning
12.15 – 14.30	Lunch en bestudering materiaal	Panel
14.30 – 15.15	Gesprek studenten Verpleegkunde	Subpanel A Vijf studenten met verschillende startdata en uit verschillende studiefases (waarvan twee uit het Zuyderland-traject)
14.30 – 15.15	Gesprek studenten Business Studies	Subpanel B Vijf studenten (drie studenten gestart in september 2018, twee studenten gestart in februari 2018)
15.15 – 15.30	Pauze	
15.30 – 16.15	Gesprek met studenten Social Work	Subpanel A Vier studenten met verschillende startdata en uit verschillende studiefases
16.15 – 16.30	Pauze	
16.30 – 17.00	Gesprek met werkveld	Panel Twee werkveldvertegenwoordigers DTO Business Studies Twee werkveldvertegenwoordigers DTO Engineering Twee werkveldvertegenwoordigers DTO Social Work Twee werkveldvertegenwoordigers DTO Verpleegkunde

Dag 2 – donderdag 16 mei 2019

Tijd	Onderwerp	Deelnemers
09.00 – 10.00	Gesprek met docenten Verpleegkunde	Subpanel A Vijf docenten/coaches/assessoren (waarvan één ook lid curriculumcommissie en één ook coördinator Zuyderland-traject) en één externe assessor
09.00 – 10.00	Gesprek met docenten Business Studies	Subpanel B Vier docenten (waarvan één ook assessor en één ook lid curriculumcommissie en twee coaches/assessoren.
10.00 – 10.15	Pauze	
10.15 – 11.15	Gesprek met docenten Social Work	Subpanel A 1 docent/assessor, 1 assessor, 3 coaches/docenten en 1 docent/lid curriculumcommissie
10.15 – 11.15	Gesprek met docenten Engineering	Subpanel B 1 lid kernteam/docent/assessor, 1 lid kernteam/lid toetscommissie/docent/coach/assessor, 1 lid kernteam/lid curriculumcommissie/docent/coach/assessor, 1 docent/coach/assessor, 1 lid curriculumcommissie/docent/assessor, 1 docent/assessor
11.15 – 11.30	Pauze	
11.30 – 12.15	Gesprek met management	Panel Directeur Faculteit Gezondheidszorg Programmadiirecteur Experiment Flexibilisering Deeltijdonderwijs Adviseur Experiment Flexibilisering Deeltijdonderwijs Teamleider DTO Business Studies Teamleider DTO Engineering Teamleider DTO Social Work Teamleider DTO Verpleegkunde
12.15 – 13.00	Lunch	
13.00 – 14.00	Borging, toetsing, kwaliteitszorg	Panel Voorzitter examencommissie Business Studies Voorzitter examencommissie Bèta Sciences and Technology Lid examencommissie Social Work Voorzitter Examencommissie HBO-Verpleegkunde Voorzitter projectgroep toetsen, beoordelen en valideren Medewerker kwaliteitszorg
14.00 – 15.15	Panelberaad + aanvullend verdiepend gesprek met Social Work	Panel Kernteam Social Work
15.15 – 15.45	Terugkoppeling	Allen

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Het panel heeft de volgende documenten ingezien en bestudeerd:

Algemeen

- Zelfevaluatie Experiment Flexibilisering deeltijd (versie 15 maart 2019)
- Overzicht Professionalisering
- Het Gemeenschappelijk Model voor Flexibel Deeltijd Onderwijs (maart 2019)
- Beoordelen leeruitkomsten, werkdocument t.b.v. opleidingen (maart 2019)
- Strategie 2023 – Zuyd Hogeschool

Deeltijdopleiding Business Studies

- Zelfevaluatie deeltijdopleiding Business Studies (versie 15 maart 2019)
- Cyclus toetsen leeruitkomsten
- Dekkingsmatrix – regietool
- Landelijk Profiel Business Studies (2018)
- Leeruitkomsten + rubrics (studentenversie)
- Module-overzicht HRM
- Module-overzicht Bedrijfskunde
- Nota afstuderen
- Portfolio's van studenten
- Overzichtslijst personeel
- Studiegids 2018-2019
- Toetsprotocol
- Onderwijs- en Examenregeling 2018-2019
- Onderwijsbeleidsdocument 2016-2020
- Jaarverslagen examencommissie, verslagen opleidingscommissie en werkveldadviescommissie
- Digitale onderwijsleeromgeving Moodle

Deeltijdopleiding Engineering

- Zelfevaluatie deeltijdopleiding Engineering (versie 15 maart 2019)
- Portfolio's van studenten
- Uitgebreide Leerstofomschrijvingen van verschillende modules
- Afstudeerregeling Engineering Deeltijd 2018-2019
- Overzichtslijst personeel
- Protocol t.b.v. Leerwegaafhankelijke route (2018)
- Onderwijsevaluaties
- Matrix leerresultaten en rollen
- Leeruitkomsten Flexibele Deeltijdopleiding Engineering versie december 2018
- Onderwijs- en Examenregeling 2018-2019
- Profielbeschrijving Domein Engineering (2016)
- Jaarverslagen examencommissie, verslagen opleidingscommissie en werkveldadviescommissie
- Digitale onderwijsleeromgeving Moodle

Deeltijdopleiding Social Work

- Zelfevaluatie deeltijdopleiding Social Work (versie 15 maart 2019)
- Onderwijs- en Examenregeling 2018-2019
- Overzichtslijst personeel
- Leeruitkomsten en rubrics Social Work oktober 2018
- Leeruitkomsten gekoppeld aan LOD
- Programmaoverzicht tot maart 2019
- Plan van aanpak Flexibele Deeltijdopleiding Social Work versie 1.02
- Presentatie start Flexibele Deeltijdopleiding Social Work 5 september 2018 (ppt)
- Overzicht behaalde leeruitkomsten per student
- Portfolio's van studenten met beoordelingen en beoordelingscriteria
- Advies Uitlegging deeltijdopleiding (maart 2018)
- Onderwijs- en Examenregeling 2018-2019
- Jaarverslagen examencommissie, verslagen opleidingscommissie en werkveldadviescommissie
- Digitale onderwijsleeromgeving Moodle

Deeltijdopleiding HBO Verpleegkunde

- Zelfevaluatie deeltijdopleiding HBO Verpleegkunde (versie 15 maart 2019)
- Blauwdruk 2.0 Curriculum BN2020 bacheloropleiding
- Blauwdruk 2.0 Curriculum BN2020 bacheloropleiding deeltijd
- Verpleegkunde – complexiteit verpleegsituatie
- Overzicht modules gekoppeld aan leeruitkomsten
- Opleidingsprofiel Bachelor Nursing 2020
- Overzicht afgestudeerden
- Portfolio's en eindwerken van geselecteerde studenten
- Overzicht assessoren
- Overzicht docenten
- Overzicht commissies
- Toetsnota
- Schema Leeruitkomsten
- Onderwijs- en Examenregeling 2018-2019
- Richtlijn Casus en Context Afstuderen Handelen
- Jaarverslagen examencommissie, verslagen opleidingscommissie en werkveldadviescommissie
- Digitale onderwijsleeromgeving Moodle